N°. 103. ZATURDAG 30 APRIL. A°. 1859.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een **BIJBLAD,** *bevattende het verslag der zitting van den Gemeenteraad van donderdag den 28 dezer. benevens adressen aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal nopens het ontwerp-tarief.*

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM doen te weten dat, te beginnen met de volgende week, op de gewone betaaldagen, zijnde Dingsdag, Woensdag en Donderdag van iedere week, ten kantore in het Raadhuis beneden op den hoek van de Stadhuissteeg, ingang aan de Hoogstraat, zal worden gevaceerd tot betaling der coupons 3½ per cent, verschenen 1 Mei 1859, voor de 1ste reeks Schuldbekentenissen der leening van twee millioen gulden.

Rotterdam den 29 *April* 1859.

de Secretaris STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester* J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

LONDEN den 28 April.

Het heeft de aandacht getrokken dat aan den maaltijd. laatstleden maandag door den Lord Maire van Londen gegeven. geen enkel buitenlandsch gezant tegenwoordig was. Denkelijk is zulks aan eene stilzwijgende overeenkomst tusschen de leden van het Corps Diplomatiek toe te schrijven. tot vermijding van alle aanleiding om aan de tafel eens beleefden gastheers lucht aan sterk uiteenloopende gevoelens van ijverzucht, om niet te zeggen van vijandschap. tusschen de door hen vertegenwoordigde Mogendheden te geven.

— Reeds is per telegraaf berigt hoe de Morning Herald verzekerde dat Oostenrijk de nadere bemiddeling van Engeland wil aannemen. Het eerste artikel waarin dat half officieel dagblad van deze zaak gewaagde luidt in zijn geheel dus:

„Met groot genoegen deelen wij mede dat Engeland nogmaals zijne bemiddeling tusschen Frankrijk en Oostenrijk heeft aangeboden. en wij voeden veel hoop dat laatstgenoemde Mogendheid de goede diensten onzer Regering zal aannemen. op de grondslagen waarop lord Cowley onlangs tijdens zijne zending bij het Weener Hof onderhandeld heeft. De aard van dit laatste voorstel is door lord Derby. in zijne voortreffelijke toespraak aan den maaltijd in Mansion House, volledig ontwikkeld, en levert een voldoend bewijs op dat de werkzaamheid van het Ministerie zich altijd tot behoud van de algemeene rust uitstrekt. Gedurende deze moeijelijke en langdurige onderhandelingen zijn zij ijverig tot dit doel bezig geweest en hebben. zonder eenige overhelling tot deze of gene bijzondere Mogendheid aan den dag te leggen. hun best gedaan om allen de noodzakelijkheid te doen beseffen om de beslechting van hare geschillen liever bij de diplomatie dan in een beroep op de wapenen te vinden. Wij gelooven dat deze laatste poging met goed gevolg bekroond en Oostenrijk overgehaald kan worden om op den eenigzins overhaasten weg stil te staan, tot het inslaan waarvan het door de bedreigingen en de vijandelijke daden van Sardinië en Frankrijk is gedwongen geworden. Ontegenzeggelijk is de uittarting sterk geweest. maar wij hopen dat de raadgevingen der gematigdheid de overhand behouden zullen en dat de moeijelijkheden ten opzigte van Italië op een vriendschappelijken voet zullen kunnen worden vereffend. Het uitbarsten van den oorlog zou talrijke rampen over degenen brengen die deel aan dien oorlog nemen, en het is onmogelijk te zeggen welk karakter die strijd onder zekere gebeurlijke omstandigheden kan aannemen. Wij wenschen derhalve vurig dat de ijselijkheden van een oorlog vermeden worden. Wij houden ons verzekerd dat Engelands vastberaden en onpartijdige handelwijze reeds vele hinderpalen tegen eene goede verstandhouding tusschen de verschillende Europesche Volken uit den weg heeft geruimd. en wij verlangen zeer hartelijk dat de vaderlandslievende en onafgebroken pogingen der Ministers aan Europa en de wereld de voortduring van die rust verzekeren, welke de bron van zoo vele weldaden geweest is."

Terwijl het blad nu de bevestiging zijner hoop op Oostenrijks bereidwilligheid in het volgend nader artikel ter algemeene kennis brengt:

„Wij zijn in staat mede te deelen dat Hr. Ms. Regering gisteren de officiële tijding der aanneming door Oostenrijk van de door Engeland voorgeslagen bemiddeling heeft ontvangen. De spoed waarmede Oostenrijk tot dit laatste voorstel onzer Regering is toegetreden, zal, meenen wij, eene uitmuntende uitwerking hebben. Onze bewindslieden hebben gedurende den geheelen loop dezer ingewikkelde zaak met eene strikte onpartijdigheid gehandeld, die niet na kan laten een gunstigen indruk op de verschillende punten van geschil te maken. De toespraak van lord Derby moet onze eigene Natie. zoowel als de bevolking van andere Landen overtuigd hebben dat de tegenwoordige Raadslieden van H. M., zoo wel in vredes- als in oorlogstijd, den invloed en de magt van Engeland met voorzigtigheid en kracht zullen aanwenden. Hun hoofddoel is geweest de algemeene goede verstandhouding te bewaren. die, op eene kortstondige tusschenpoos na. sedert bijna eene halve eeuw niet opgehouden heeft te bestaan. De verstoorder der rust van Europa, wie hij ook zijn moge, zal in hen geen medepligtigen vinden. Wij begroeten deze vriendschappelijke handelwijze van Oostenrijk als een onderpand dat het niet onherroepelijk aan eene ondoordachte staatkunde is overgegeven, en bereid is eenige opofferingen in het belang des vredes te doen. De zending van lord Cowley heeft de beste uitwerking gehad en zou, zonder het door Rusland gedaan voorstel tot het houden van een Congres, met goed gevolg zijn bekroond. Onze Ambassadeur te Parijs is met de gevoelens en wenschen des Franschen Keizers ten volle bekend en is er, in zijne zamensprekingen met graaf Buol, in geslaagd een grondslag te leggen op welken Frankrijk en Oostenrijk gezamenlijk werken kunnen, om eene voldoende schikking ten opzigte der Italiaansche moeijelijkheden tot stand te brengen. Het is derhalve met onuitsprekelijk genoegen dat wij vernemen hoe Oostenrijk er in bewilligd heeft de onderhandelingen te hervatten, van het punt af waarop zij stonden toen zij plotseling door het op het tapijt brengen van het denkbeeld tot het houden van een Congres werden afgebroken. Wij zien er niet slechts een bewijs in van het vertrouwen dat het in de onpartijdige handelwijze der Engelsche Regering stelt. maar ook van zijne zucht om een beroep op de wapenen te vermijden, en opregtelijk hopen wij dat gewigtige uitkomsten daaruit zullen voortvloeijen."

— Tot gisteren toe was noch bij het huis Rotschild noch bij eenig ander groot bankiershuis alhier berigt aangaande een verbond tusschen Frankrijk en Rusland ontvangen, terwijl men zelfs verzekerde dat ook de Regering geene bevestiging van dat algemeen verbreid gerucht ontvangen had.

— In de zaturdag geëindigde week zijn hier 1126 sterfgevallen aangegeven, derhalve 42 meer dan in de laatst vorige. maar 49 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. Het getal der in de afgeloopen week hier geborenen was 1699. namelijk 860 jongens en 839 meisjes, zijnde 50 boven het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

— Gisteren is op Orleans House in Twickingham de 78ste verjaardag van de voormalige Koningin der Franschen, Maria Amalia, met het houden van een grooten familiemaaltijd gevierd, die door den Hertog en de Hertogin van Aumale gegeven werd.

PARIJS den 28 April.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De tijdingen worden meer en meer ernstig. Het Italiaansch vraagstuk is nog ingewikkelder geworden door eene in Toskane bewerkstelligde omwenteling. het berigt waarvan hier te middernacht aankwam.

De officieren van het Toskaansche leger hebben zich bij den Groothertog vervoegd en hem de alliantie met Piémont als voorwaarde gesteld. De Groothertog heeft geweigerd en is met zijne Familie vertrokken. Men zegt dat hij zich naar Porto Ferraijo heeft ingescheept. Een voorloopig Gouvernement is gevestigd en Koning Victor Emmanuel tot dictator gedurende den oorlog benoemd. Deze revolutionaire beweging heeft zonder eenig geweld plaats gegrepen. Overigens zullen wij spoedig weten wat er van deze onverwachte omwenteling is.

De tijding van den afstand des Groothertogs maakte heden te Parijs een diepen indruk; men zag er de eerste schrede tot de Italiaansche onafhankelijkheid in en zij is met de levendigste belangstelling vernomen.

Wat de zaak van een inval in Piémont door een Oostenrijksch leger van 120.000 man betreft, die door eene depêche uit Bern is aangekondigd, op zich zelf is dit feit ten eenenmale valsch. Nogtans is eene Oostenrijksche verkenning over de Tessino gedaan, die zich tot Garlosco heeft uitgestrekt. Naardien de Sardinische grenzen naar dien kant geheel ongedekt zijn is er geen de minste tegenstand geboden aan het Oostenrijksch detachement, dat zich weder verwijderde. Het feit stelt echter eene schending van grondgebied daar en Oostenrijk heeft derhalve eene offensieve houding aangenomen. Zal men het te Turijn en te Parijs als zoodanig opvatten?

Het gewigtigste nieuws van den dag en hetwelk hier eene soort van algemeenen toorn heeft veroorzaakt. is het in het oogloopend gedrukt artikel dat de Patrie heden avond mededeelt. Volgens hetgeen aan dat dagblad geschreven wordt, heeft Oostenrijk Piémont niet terstond na het eindigen van den bij het ultimatum gestelden termijn aangevallen, omdat Oostenrijk het voorstel van Engeland heeft aangenomen om de onderhandelingen te hervatten van het punt af waarop zij zich bevonden vóór dat Rusland de zamenkomst van een Congres had voorgeslagen.

Die achterwaartsche stap is blijkbaar eene overlegde taktiek tusschen het Kabinet van Weenen en dat van Londen. de goede diensten van welk laatste jegens Frankrijk maar al te plotseling waren om opregt te kunnen zijn. De Patrie zegt dat de Keizer dit voorstel in overweging heeft genomen, maar geeft tevens te kennen dat de Fransche Regering waarborgen eischen zal. En hierin zal altijd de moeijelijkheid liggen. Bovendien is het voorstel tot hervatting der onderhandelingen op zich zelf kinderachtig; indien men zich vroeger niet heeft kunnen verstaan. zal men het nu evenmin kunnen doen. Algemeen merkt men dit voorstel als de laatste en vruchtelooze poging der diplomatie aan.

Ik ben thans in staat gesteld om u te verzekeren dat er werkelijk een of- en defensief verbond tusschen Frankrijk en Rusland gesloten is. De Regering heeft het heden morgen door den Constitutionnel doen tegenspreken; aan de directie van de Correspondance Havas is eveneens order gegeven om het te loochenen. Men wil dat er niets van uitlekke vóór dat het gunstige oogenblik gekomen is. Particuliere depêches. die er melding van maken. zijn door het Ministerie van buitenlandsche zaken opgehouden.

Onophoudelijk zijn linietroepen. uit Normandië komende, heden door Parijs getrokken; het is zeker dat onze soldaten te Turijn en te Genua zijn aangekomen. Prins Napoleon zal het legerkorps kommanderen dat te Toulon wordt zamengetrokken; hij is nog niet afgereisd. Heden morgen werden op het plein der Tuileriën eenige voor de krijgsdienst bestemde rijpaarden gedresseerd.

— Gisteren middag ten vijf ure is de Keizer in eene americaine, door hem zelf bestuurd, uitgereden en heeft hij zich in de Champs Elysées vertoond.

Des avonds heeft hij zich, vergezeld van de Keizerin. naar de opera begeven. Langs den weg, dien de Vorstelijke personen hadden af te leggen, was eene ontelbare menigte opeengehoopt, vooral van de Rue de la Paix tot aan den schouwburg. Beide zijden van den Boulevard waren er letterlijk door versperd. Het zachtere weder van dien dag had daarenboven een aantal personen aan de geopende vensters gelokt. De Keizer en de Keizerin werden op hunnen weg door daverende kreten van leve de Keizer! begroet. In den schouwburg, waar de opera Herculanum werd gegeven, was de geestdrift niet minder groot. Tegen het einde van het stuk hebben HH. MM., onder luide vivats van het auditorium, de zaal verlaten.

— Zoo als men weet, is de afgevaardigde Ollivier de eenige geweest die in de vergadering van het Wetgevend Ligchaam het woord heeft gevoerd over het wetsontwerp der ligting van 140,000 man. Volgens het verslag van den Moniteur was de hoofdinhoud van zijne redevoering deze: „De redenaar zegt dat op dit oogenblik een eenparig gevoel Italië in geestdrift ontsteekt: geheel een volk roept om de verdrijving van den vreemdeling. De grieven van Italië zijn altijd door deze eenige tegenwerping beantwoord: de eerbied voor de tractaten. Hij verklaart dat hij en zijne vrienden een, den grond der zaak betreffend. onderscheid maken in de bepalingen van 1815 omtrent de grensscheidingen van het grondgebied: zij nemen zonder voorbehoud al die gedeelten van de tractaten aan. welke tegen Frankrijk gerigt zijn. want hetgeen zij voor Frankrijk wenschen zijn alleen zedelijke veroveringen en geene uitbreiding van grondgebied; maar zij verwerpen met kracht alles wat in die tractaten in strijd is met de nationaliteiten van minderen rang en wat deze schendt.

Zij hadden zich dus verheugd toen zij de regering zich met den Koning van Sardinië zagen vereenigen om ter gunste van de Italiaansche onafhankelijkheid te strijden: maar gisteren waren zij op eene treurige wijze verwonderd toen zij den minister van buitenlandsche zaken hoorden verklaren dat de Regering er in had toegestemd om te onderhandelen op den grondslag der tractaten van 1815.

De redenaar en zijne vrienden zouden gelukkig zijn, wanneer de twijfel. die bij hen was opgerezen. werd weggenomen door nadere verklaringen. Zoo niet, dan zouden zij, ofschoon met het hart voor Italië stemmende. zich onthouden van deel te nemen aan de stemming over dit ontwerp."

Het voornemen schijnt geweest te zijn, wanneer de Regering de door den heer Ollivier verlangde inlichtingen had gegeven. dat alsdan een ander redenaar der oppositie, de heer Jules Favre, het woord zou hebben opgevat. De Regering heeft echter het stilzwijgen bewaard en de oppositie heeft zich van de stemming onthouden.

— Men zegt dat de Oostenrijksche gezant. wanneer hij de stad mogt verlaten, voornemens is aan het Nederlandsche gezantschap de waarneming der belangen van zijne landgenooten op te dragen.

— Men zegt dat het dagblad le Pays zal worden herschapen in een half officieel orgaan der Regering. in den geest zoo als vroeger le Messager des Chambres en le Moniteur Parisien. In dat geval zou het blad, dat des avonds zou blijven verschijnen. met den heer Granier de Cassagnac tot hoofdredacteur, te beginnen met den 30 april, volgens de biljetten, die thans overal in Parijs zijn aangeplakt, voor twee sous (vijf cents Ned.) langs de straten worden verkocht.

— Het ultramontaansche dagblad l'Univers heeft eene officieuse aanmaning ontvangen om de hevigheid zijner polemiek te matigen. Voor alsnog zijn er geene verdere administrative maatregelen tegen dat blad genomen.

— In een Belgisch blad is beweerd geworden dat de graaf de Morny, bij gelegenheid van het onderzoek der begrooting, geene rekenschap had overgelegd van eene som van 1,800,000 francs, waarop de onkosten van zijne buitengewone zending naar Petersburg en Moskou bij gelegenheid van de krooning van Keizer Alexander waren berekend. Van eene half officiële zijde wordt deze bewering thans tegengesproken. De graaf de Morny zou eene algemeene en uitvoerige rekening hebben overgelegd van de onkosten zijner zending. Die rekening was zelfs vergezeld van de bewijsstukken. welke bij zulke gelegenheden gevorderd worden. Daarenboven is zij geviseerd verklaard in het decreet waarbij de eindsom is vastgesteld.

— De door de Regering toegestane vergadering van Italiaansche uitgewekenen heeft gisteren plaats gehad en is, de staat der gemoederen in aanmerking genomen. vrij kalm afgeloopen. Tot voorloopig voorzitter werd benoemd de heer de Franchis en tot secretarissen de heeren Balanti en Cottrau. Na eene rede van den voorzitter, die levendig werd toegejuicht, ging men over tot het benoemen van het committé. Daartoe werd gekozen de heeren graaf Campello. Balianti, bankier. de Franchis, letterkundige. de graaf Griti. Pasqualini, Pronageovine en Tribaldi. Twee of drie heethoofden hebben beproefd redevoeringen te houden die ontijdige discussiën zouden hebben veroorzaakt. Zij zijn tot de orde geroepen door kreten van: „Basta, basta." (genoeg genoeg). Een van de aanwezigen heeft voorgesteld de buste van den Keizer in de zaal te plaatsen; het voorstel werd bij acclamatie aangenomen, waarop men de buste ging halen en naast die van den Koning van Sardinië heeft geplaatst. Er waren 200 a 250 personen tegenwoordig, waaronder al de voorname Italianen en een aantal werklieden.

KEULEN den 28 April.

Uit Berlijn wordt gemeld dat het berigt van eene Russisch-Fransche alliantie aldaar eene onbeschrijfelijke sensatie heeft te weeg gebragt. Eenige uitdrukkingen van een hooggeplaatst Russisch ambtenaar. die zich kort na de afreis van den heer le Nourry eenige dagen te Berlijn ophield, doen vermoeden dat de voorloopige bepalingen dezer overeenkomst reeds geruimen tijd geleden zijn vastgesteld en aangenomen. Het is trouwens te begrijpen dat zulk een verbond niet in één dag tot stand komt. maar alleen de in bepaalden vorm en bij verdrag vastgestelde sanctie is van vroegere overeenkomsten. Men is zeer benieuwd naar den indruk dien het berigt der alliantie in Engeland zal te weeg brengen. Ongetwijfeld zal het eene nog nadere aansluiting tusschen Engeland en Pruissen ten gevolge hebben. De mededeeling van den Morning Herald. dat Oostenrijk het laatste bemiddelingsvoorstel van Engeland heeft aangenomen, bragt natuurlijk wederom eene groote sensatie te weeg; zij was echter veel grooter in de finantiële wereld en bij het publiek dan in de diplomatieke kringen, waar men in de tegenwoordige omstandigheden aan dat berigt geene zeer groote waarde hecht.

— Meer en meer verspreidt zich het gerucht dat Oostenrijk afzonderlijke verdragen met enkele Duitsche Staten zou hebben gesloten. en wel worden bepaaldelijk Beijeren en Saksen als die Staten genoemd. Daardoor zou een inbreuk op het Bondsverdrag steeds meer waarschijnlijk worden. Eene circulaire der Pruissische Regering, gedagteekend van den 22 dezer, die aan de verschillende Regeringen voorgelezen, maar waarvan geen afschrift gegeven zou worden, zet nogmaals uiteen hoezeer Pruissen het ultimatum van Oostenrijk betreurt en dat de aangekondigde maatregelen van toebereiding tot den oorlog daarmede niets gemeen hebben. De Aartshertog Albrecht zou slechts van het voornemen van Oostenrijk hebben gesproken om binnen een bepaalden tijd een ultimatum uit te vaardigen; Pruissen zou daarop dezen stap dringend en allernadrukkelijkst afgeraden hebben. De toebereiding tot den oorlog zou alleen een defensief karakter bezitten en Pruissen zich niet. tegen zijn wil. in een oorlog laten medeslepen. Zelfs zou het zich niet door een besluit van den Bondsdag laten binden.

— De Prinses van Pruissen heeft dezer dagen een val gedaan in hare kamer, waardoor zij zich aan het hoofd heeft gekwetst. Ofschoon men een oogenblik vreesde dat dien ten gevolge de reis der Vorstin naar Coblentz zou moeten worden uitgesteld, en zelfs haar lijfarts dr. Velten per telegraaf naar Berlijn was ontboden. zoo meende men toch heden dat het reisplan op den bepaalden tijd zou worden ten uitvoer gelegd.

— Uit Weenen wordt geschreven dat men aldaar thans niets meer hoort van het plan des Keizers om zich naar Italië te begeven. Men maakt daaruit op dat het geheel zou zijn ter zijde gesteld. Daarentegen spreekt men nu weder van het vertrek van den Aartshertog Albrecht naar Verona.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 28 April.

De Morning Post berigt. in zijne tweede editie, dat de Oostenrijkers. op verzoek der Engelsche Regering, niet over de Tessino zijn getrokken.

De Express zegt dat er geene Fransch-Russische alliantie bestaat. maar dat er alleen eene conventie tusschen die twee Mogendheden gesloten is.

LONDEN den 29 April.

De Morning Herald verzekert dat de Russische gezant aan de Regering heeft verklaard dat er geene overeenkomst tusschen zijn Kabinet en dat van Parijs gesloten was, waardoor de belangen van Engeland benadeeld zouden kunnen worden.

Volgens andere berigten is een Russisch leger van 60,000 man den Dnieper overgetrokken en bedreigt de Oostenrijksche grenzen.

(*Nadere Depêche.*)

De stoomboot Hammonia is met berigten van den 15 dezer uit New-York aangekomen. Katoen middl. 12½ c. Koffij vast. Suiker en Meel hooger. Wissel op Londen 109½ a 110; Illinois 68¾; Bonds 88¼.

Te New-Orleans Katoen 12¼. Suiker 6¼.

PARIJS den 29 April.

De Moniteur deelt mede dat de Groothertog van Toskane met zijn gezin zijne residentie heeft verlaten en dat er zich te Florence een voorloopig Bewind heeft gevormd, bestaande uit de heeren Permuzzi, Sanzani en Malenchini. Morgen wordt de generaal Ulloa aldaar verwacht. De troepen en het volk maken gemeene zaak onder het aanheffen van de kreten: leve Italië, leve Frankrijk! Ook in de Hertogdommen heerschen onlusten; de politieke gevangenen te Massa zijn door het volk in vrijheid gesteld.

Gisteren presideerde de Keizer een Ministerraad, die werd bijgewoond door de Keizerin, de Prinsen Jérôme en Napoleon, de Ministers en de voorzitters van den Staatsraad, den Senaat en het Wetgevend Ligchaam.

De Constitutionnel twijfelt aan de juistheid der bewering van den Times, dat Frankrijk de bemiddeling van Engeland zou verworpen hebben, maar ziet in die bemiddeling eene beleediging voor Rusland en Pruissen. Het vraagstuk is thans te ver gekomen om door officieuse gevolmagtigden met Oostenrijk te worden uitgemaakt.

FRANKFORT den 29 April.

In de zitting van den Bondsdag op gisteren is door de gevolmagtigden van Denemarken, Luxemburg en Thuringen het besluit der vergadering, aangaande de toebereiding van de Bondscontingenten tot den oorlog, goedgekeurd.

Uit Carlsruhe verneemt men dat de president der Kamer de leden heeft opgeroepen tot eene vergadering te Baden.

WEENEN den 29 April.

De Oosterr. Correspondenz geeft heden een verhaal van de gebeurtenissen der jongste dagen, en meent dat zij de intrigues van de Sardinische Regering, door Frankrijk gesteund, ontsluijeren. De Groothertog van Toskane is naar Bologna vertrokken, daar zijn leger met de revolutionairen heeft gefraterniseerd. In Massa en Carrara zijn opstanden uitgebarsten en een voorloopig bewind is benoemd geworden. Oostenrijk moet dus wel het zwaard trekken, ter handhaving van de orde in Europa.

Latere depêche.

Men zegt dat het laatste voorstel van Engeland schipbreuk heeft geleden. Gisteren hebben de troepen bevel ontvangen Piemont binnen te rukken, welk bevel denkelijk heden ten uitvoer is gelegd.

TURIJN den 28 April.

Tot nog toe heeft het Oostenrijksche leger geene aanvallende beweging gemaakt.

BERN den 29 April.

Volgens eene depêche van den Zwitserschen bevelhebber in het kanton Tessin is het berigt nopens de offensive bewegingen van het Oostenrijksche leger onjuist geweest. De troepen hadden tegenbevel ontvangen en hebben aan de Tessino halt gehouden.

De wegen over den Mont Cenis zijn toegankelijk gemaakt.

TRIEST den 28 April.

Door de directie van den zuidelijken spoorweg is bekend gemaakt dat de beperking van het goederenvervoer nog eenigen tijd zal voortduren. Voornamelijk het transport van goederen van het noorden naar het zuiden kan voorloopig nog geen plaats vinden. Men verwacht binnen kort een verbod van uitvoer.

PARIJS den 29 April.

Frankrijk 3 pct. 62.35.

LONDEN den 29 April.

Geconsolideerden 3 pc. 90.

WEENEN den 29 April.

Nationale Metalliek 5 pct. 67.30.; Metalliek 5 pct. 40.

ANTWERPEN den 29 April.

Spanje 1½ pc. 26¼; dito Binnenl. 3 pc. 37¼; Metalliek 5 pc. 40; dito Nationale 5 pct. 45.

FRANKFORT den 29 April.

Metall. 5 pc. 40; dito Nationale 14½. Spanje 3 pc. 34; dito 1½ pc. 25.

ANTWERPEN den 29 April.

Koffij en Suiker stil. — Granen. Tarwe. Witte *f* 11; Roode dito *f* 11¾. Rogge *f* 6½.

BERLIJN den 29 April.

Rogge per April/Mei 41½ th.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 29 April.

Gisteren heeft Z. K. H. de Prins van Oranje een groot diner gegeven.

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft heden de zitting van den Raad van State bijgewoond.

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft heden den heer van Dam van Isselt, lid van de Eerste Kamer, ten gehoore ontvangen.

— In de residentie is aangekomen eene commissie uit de Amsterdamsche afdeeling der Vereeniging het Metalen Kruis, welke heden ochtend door Z. M. den Koning en heden middag ten 3 ure door Z. K. H. den Prins van Oranje is ontvangen. Morgen geeft Z. K. H. de Prins van Oranje een diner, waaraan die commissie zal deel nemen.

— Heden ochtend heeft in de kapel van H. M. de Koningin-Moeder eene plegtige dienst plaats gehad, ter gelegenheid van den naamdag van Keizer Alexander van Rusland, welke werd bijgewoond door de Russische ambassade en al de zich in deze residentie bevindende Russische onderdanen. Bij die gelegenheid is door het koor van de kapel voor de eerste keer eene vierstemmige mis uitgevoerd.

— Z. M. de Koning heeft de opdragt aangenomen van het werk getiteld: *de Ridderschap van Veluwe*, door mr. W. J. baron d'Ablaing van Giessenburg, welk werk binnen kort alhier bij den boekhandelaar Martinus Nijhoff het licht zal zien.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 30 dezer bestaan uit de grand opéra Les Huguenots.

— Het Rijks museum alhier is in het afgeloopen jaar door ongeveer 13,000 personen bezocht, hetwelk een buitengewoon cijfer mag genoemd worden.

— Bij den raad van fabrikatie wordt beraadslaagd over eene verhooging van het pensioen, toe te kennen aan de stads werklieden, die van nu af aan, uit hoofde van ouderdom, zullen worden gepensioneerd.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft heden verworpen de voorziening in cassatie ingesteld door het bestuur der registratie, tegen den heer mr. E. van Loon. Het betrof hier eene niet plaats gehad hebbende aangifte voor het regt van successie.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland heeft heden C. Jansen, schoenmaker te Dordrecht, ontslagen van alle regtsvervolging, van de tegen hem gedane aanklagte van bedriegelijke opligting, doch wel schuldig verklaard aan valschheid in een onderhandsch geschrift, het daaronder stellen van eene valsche handteekening en des bewust gebruik maken van die valsche handteekening, en hem te dier zake met aanneming van verzachtende omstandigheden veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf van 1 jaar.

— Zekere schipper uit Belgisch Limburg, zich in het begin dezes jaars te Gouda bevindende, had aldaar nachtverblijf gehouden in een publiek huis. Den volgenden dag van daar vertrokken, miste hij uit zijne portefeuille een bankbiljet van *f* 300, een muntbiljet van *f* 50, een dito van *f* 10 en uit eene portemonnaie eenige vreemde muntstukken. Ten gevolge der ijverige nasporingen der politie te Gouda, werd bij de houdster van dat publiek huis, de wed. Hoogerdijk, een gedeelte van het ontvreemde gevonden, en staat zij dienvolgens heden voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland teregt onder de beschuldiging van diefstal bij nacht in een bewoond huis. Het O. M. wordt waargenomen door den advokaat-generaal mr. la Grappe Dominicus; als verdediger treedt op de heer mr. de Ranitz.

— In de gisteren avond gehoudene vergadering van de vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid, afdeeling 's Hage, is o. a. besloten pogingen in het werk te stellen om in het jaar 1860 eene tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid tot stand te brengen. Daarna heeft de voorzitter mr. L. Metman een voorstel ter tafel gebragt om de aansluiting van 's Gravenhage met het groote Duitsche spoorwegnet zooveel mogelijk te bevorderen, door eene lijn over Scheveningen naar Gouda. Naar aanleiding daarvan stelde mr. A. W. Jacobson voor, om, in navolging van Rotterdam en Dordrecht, binnen de eerstvolgende veertien dagen, alhier eene meeting te houden, waarin over het gedane voorstel en over den aanleg van eene haven te Scheveningen, zoude worden gediscussieerd. Daartoe is bij acclamatie besloten.

— Door den heer J. Heynen is te dezer stede opgerigt eene stoomwasscherij volgens een Engelsch systeem, tot bewassching van stoffen, als: fluweel, zijde enz. Dit is de eerste inrigting van dien aard, die alhier geopend wordt.

STATEN-GENERAAL.

In de zitting der Eerste Kamer van de Staten-Generaal van heden is zonder discussie met algemeene (23) stemmen aangenomen het wetsvoorstel tot amortisatie en inkoop van rentegevende schuld. Tot rapporteurs over het wetsvoorstel van den heer Sloet tot Oldhuis tot afkoopbaarstelling der tienden zijn benoemd de heeren van Eysinga, Paspoort van Grijpskerke, Blankenheym en van Nispen van Pannerden. Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de discussie over dat voorstel te doen plaats hebben op woensdag aanst. (4 mei), des morgens ten 11 ure.

In de sectien der eerste Kamer worden heden onderzocht de navolgende wetsontwerpen:

1⁰. tot afschaffing der slavernij in O. Indië;

2⁰, tot regeling van het koloniaal batig slot over 1856;

3⁰, tot het verleenen van tiendvrijdom wegens landverbetering;

4⁰, verstrekkingen voor Marine;

5⁰, tot onteigening van percelen voor den aanleg van een weg van Fijnaart naar Rozendaal, en

6⁰, tot nadere vaststelling van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1858.

Aan de leden der Eerste Kamer is rondgedeeld een gedrukt adres van fabriekanten in behangselpapier, wonende te Maastricht. Zij opperen daarin bezwaren tegen het tarief. Zij geven daarbij hoofdzakelijk te kennen, dat men bij de behandeling in de Tweede Kamer wel heeft gelet op de bezwaren der papierfabriekanten, doch geen acht geslagen op de hunne, en verzoeken derhalve de verwerping van het wetsontwerp.

ROTTERDAM den 29 April.

Uit het vroeger medegedeelde drietal predikanten heeft de algemeene kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente alhier heden beroepen ds. B. J. Adriani, thans te Utrecht.

Heden avond werd in het Societeitsgebouw der Rotterdamsche Diergaarde de jaarlijksche algemeene vergadering van HH. leden gehouden; nadat de notulen der vorige vergadering waren voorgelezen en goedgekeurd, bragt de heer D. van Leeuwen namens de ten vorigen jare benoemde Commissie tot het nazien der rekening en verantwoording verslag uit, verklaarde dat die rekening met de meeste naauwkeurigheid was opgenomen en in allen deele in orde bevonden, dankte het Bestuur voor de vele moeiten en zorgen, in het belang der inrigting besteed, en besloot met den wensch dat die heeren zich nog lang aan de directie, in het belang dezer inrigting, mogten willen wijden. — Vervolgens noodigde de president de stemgeregtigde leden uit tot het benoemen van vijf leden voor het bestuur, in de plaats van die welke aan de beurt van aftreding waren, alsmede van een lid in de plaats van den heer E. C. J. van Schelle, die wegens veelvuldige beroepsbezigheden in het verleden jaar zijn ontslag had verzocht; de uitslag dezer stemming was, dat vier van de aftredende heeren werden herkozen, terwijl in de plaats van den heer S. J. Roosdorp, die deze stad met der woon heeft verlaten, gekozen werd de heer A. Frisch, en in de plaats van den heer van Schelle de heer J. J. Havelaar werd benoemd; deze laatste niet in de vergadering tegenwoordig zijnde, zal hem van deze keuze door het bestuur worden kennis gegeven, terwijl de overige heeren deze benoeming hebben aangenomen. — Gedurende de stemopneming werd door den heer secretaris het jaarlijksch verslag voorgelezen; daaruit bleek onder anderen van de talrijke werken, met gewenscht gevolg aan den aanleg en de gebouwen verrigt, de vermeerdering van het meubilair enz., voorts van de talrijke en kostbare geschenken, bestaande uit 73 viervoetige en 26 vierhandige dieren, 170 vogels en 22 kruipende dieren; van het getal der aangekochte, verkochte en door den dood verloren dieren, en dat de Diergaarde op 31 december 1858 in het bezit was van 89 viervoetige, 28 vierhandige dieren, 543 vogels en 21 kruipende dieren, te zamen 681 exemplaren, vertegenwoordigende een kapitaal van *f* 18,000 a *f* 20,000.

Het getal leden op 1 januarij 1859 bedroeg 1220 gewone, waarvan 607 aandeelhouders, bovendien 200 buitenleden, 23 donatrices, waarvan 12 aandeelhoudster, 37 eereleden en 50 leden van verdienste. De diergaarde werd door 25,550 personen bezocht. Aan de bezoeken door Vorstelijke Personen enz., in der tijd door ons medegedeeld, wordt in het verslag herinnerd, hetwelk daarna in mededeelingen van finantiëlen aard treedt, en besluit met dank aan den ijverigen directeur, den heer Martin, die zooveel heeft bijgedragen om het bezoek der Diergaarde voor de leden aangenaam te maken.

De heer van Leeuwen verzocht daarna het woord, om ook den heer Martin namens de leden dank en hulde voor zijnen onvermoeiden ijver te brengen, en bood hem, namens een groot aantal leden, als bewijs hunner hoogachting een fraai geschenk aan, bestaande uit een zilveren schenkblad met inscriptie, twee zilveren presenteerdoozen en twee fraaije kristallen wijnkannen met zilver gemonteerd, dat door hem met welgevallen en onder hartelijke dankbetuiging werd aangenomen.

Nadat door den heer thesaurier de rekening over het afgeloopen jaar was voorgelezen, werd een voorstel van het bestuur bij acclamatie aangenomen, strekkende tot magtiging om met het Gemeentebestuur te onderhandelen over het afstaan, ten behoeve van het waterproject, van een stuk grond aan de Diergaarde behoorende, en waarop men bij den aanleg reeds was bedacht geweest, terwijl men hoopte een ander stuk grond, dat voor de inrigting zeer wenschelijk was, daartegen van de stad te kunnen erlangen.

Wij vestigen de aandacht op de in ons nummer van heden geannonceerde uitgave der beroemde Waverley Novels van den onsterfelijken romanschrijver Walter Scott. Een woord tot aanprijzing van deze algemeen als klassiek erkende voortbrengselen van het genie des geliefkoosden schrijvers hierbij te voegen zou geheel overbodig zijn. De goede smaak van het publiek heeft aan de Waverley Romans sints lang regt gedaan en nog voor vele volgende geslachten zullen zij groote aantrekkelijkheid blijven bezitten. Eene uitstekend fraai uitgevoerde, smaakvol geïllustreerde uitgave van deze meesterstukken, tegen een billijken prijs, moet dus steeds aftrek vinden en ook ditmaal zal het daaraan, naar wij vertrouwen, niet ontbreken.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal dingsdag e. k., des namiddags ten 2 ure, hare werkzaamheden hervatten.

Wij vernemen dat er bij de aanstaande hervatting der werkzaamheden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van Regeringswege, eene voordragt zal worden gedaan tot verhooging van hoofdstuk X (Departement van Oorlog) der Staatsbegrooting voor 1859. Men verzekert, dat die verhooging tusschen de 2 a 3 millioen zal bedragen, hetgeen berekend wordt voldoende te zijn, om gedurende een jaar, twee vroegere ligtingen in dienst te houden: een voorzorgmaatregel ook in 1848 gebezigd.

OVERZIGT der Concessie voor de Noorderspoorwegen,

welke eerlang aan de beoordeeling der Wetgevende Magt zal worden onderworpen.

Afdeeling I. *Van de aan te leggen wegen.*

De rigting blijft (van uit den Rijnspoorweg te Arnhem) over Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen en Leeuwarden tot Harlingen; en voorts geldt de concessie ook voor een spoorweg, loopende van Zutphen over Enschedé naar de Duitsche grenzen, ter verbinding van ons Land met de Noord-Duitsche spoorwegen, en van een spoorweg van Zwolle naar Kampen.

De bepaling van art. 2 der vroegere concessien, dat de brug over den IJssel buiten kosten der concessionarissen wordt gebouwd, is thans vervallen.

Daarenboven komen, even als in de vorige concessie, de kosten die bij den aanleg van wegen in het belang van 's Rijks verdediging vereischt worden, ten laste van den Staat, behoudens goedkeuring bij de wet.

Art. 4 geeft, even als de vorige concessie, aan de concessionarissen de voorkeur tot het leggen en exploiteren van de volgende spoorwegen:

a. Van Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel;

b. Van Groningen naar Delfzijl;

c. Van Groningen naar de Hannoversche grenzen, in de rigting van een der stations van den Hannoverschen spoorweg, tusschen Leer en Papenburg.

Daarbij is echter de volgende bepaling gevoegd:

„ Wanneer door anderen concessie tot het aanleggen en exploiteren van die wegen geheel of gedeeltelijk wordt gevraagd, stelt de Minister van Binnenlandsche Zaken, onder mededeeling der voorwaarden, eenen termijn, binnen welken de concessionarissen zich moeten verklaren, of zij van de voorkeur gebruik willen maken of niet. Laten zij dien termijn zonder het geven van antwoord verloopen, dan is de voorkeur voor die wegen, waarvoor concessie gevraagd wordt, vervallen."

Art. 8 bevat niet meer de *dadelijke* verpligting tot dubbel spoor. Het bepaalt alleen: „De aardebaan van de spoorwegen, voor dubbel spoor bestemd, moet eene totale breedte hebben van 8 el, gemeten tusschen de buiten-kruinlijnen, op de hoogte der spoorstaven. Tusschen de twee sporen komt dan een middenpad van 2 el breedte.

„ Bij het leggen van enkel spoor kan de kruinsbreedte op 4,50 el worden bepaald, wanneer de Minister van Binnenlandsche Zaken daartoe toestemming verleent."

In verband hiermede schrijft art. 9 voor:

„ De onteigeningen voor de spoorwegen geschieden dadelijk voor de dubbele spoorbreedte.

„ Behoudens het maken van uitwijkplaatsen met dubbel spoor, waarvan de Minister van Binnenl. Zaken het aantal, den onderlingen afstand en de lengte bepaalt, worden de wegen *aanvankelijk gelegd met enkel spoor.*

„ Een tweede spoor moet daar worden gemaakt en in exploitatie gebragt waar de Minister van Binnenl. Zaken het in het algemeen belang van den handel en van een druk verkeer, noodzakelijk oordeelt.

„ Bevel hiertoe wordt evenwel niet gegeven vóór dat de bruto opbrengst van dat gedeelte van de wegen, waar het tweede spoor gelegd zal worden, meer bedraagt dan *f* 13,000 per jaar en per Nederlandsche mijl (kilometer)."

De bepalingen omtrent de termijnen voor de voorbereidende werkzaamheden tot den aanleg; (artt. 11-15.)

Die omtrent de voorzorgen omtrent de hechte constructie en de goede uitvoering der werken, het voortdurend onderhoud zoowel van den weg als van het materiaal der exploitatie en al wat verder daartoe behoort (artt. 16—26) zijn geheel gelijkluidend aan de vroegere concessie of hier en daar bloot in de redactie eenigzins gewijzigd.

Er is tevens in art. 27 bepaald gebleven zes jaren.

„ De spoorwegen van Arnhem tot Harlingen, van Zutphen tot Enschedé en van Zwolle tot Kampen, moeten binnen zes jaren na het afkondigen der wet, waarbij de later te vermelden voorwaarden bekrachtigd worden, voltooid en in exploitatie zijn.

„ Bij niet-voldoening aan dezen termijn vervalt de concessie, tenzij de vertraging het gevolg van overmagt, buiten schuld van de concessionarissen zij."

Maar *vervallen* is de zinsnede der vorige concessie, dat bij het vervallen der concessie al de gemaakte werken en hetgeen ten behoeve van de onderneming is aangekocht, zonder eenige vergoeding aan den Staat komen.

Afdeeling II. *Van de exploitatie en het materieel.*

Uit art. 29, bepalende dat de rijtuigen en wagens zoodanig moeten zijn ingerigt, dat zij *des noods* op de Duitsche, Fransche en Belgische spoorwegen kunnen toegelaten worden, is *des noods* vervallen en dus de inrigting der rijtuigen verpligtend gemaakt.

Art. 30 der vorige concessie, houdende verpligting der concessionarissen, om tegen behoorlijke schadeloosstelling, op hun spoorweg het verkeer toe te laten van rijtuigen en wagens aan andere ondernemingen behoorende, is thans vervallen.

De artt. 31—37, bepalingen behelzende nopens de inrigting en het gebruik der locomotieven enz., de bevoegdheid des Ministers van Binnenlandsche Zaken tot de bepaling der uren van vertrek, de inrigting en afmeting der wagens, het aantal treinen, het gemeenschappelijk gebruik der spoorwegen, ook voor andere ondernemingen, onder schadeloosstelling enz., zijn onveranderd gebleven.

Art. 39 (thans 37) houdende, dat, zoo de concessionarissen een deel der exploitatie verwaarloozen of binnen den door den Minister van Binnenl. Zaken te stellen termijn, niet voldoen aan de hun deswege te geven bevelen, de bepaling van art. 19 op hen toegepast zal worden, even zoo als voor het geval, dat zij het onderhoud van het materieel verwaarloozen, is *behouden;* doch *weggevallen* is de vroegere slotbepaling, dat, wanneer de concessionarissen binnen drie maanden niet aan de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken voldoen, zij vervallen van hunne regten.

Uit art. 40 (nieuw art. 38) is weggevallen, dat ook de leden der directie door de concessionarissen onder goedkeuring van de Ministers van Binnenl. Zaken en van Finantien worden benoemd.

De aanhef luidt thans: de *hoofdingenieur* wordt door de concessionarissen, onder goedkeuring der Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien, benoemd.

Al de overige bepalingen nopens de benoemingen van beambten, personeel enz., en wijders art. 41 (thans 39) aangaande het aan de goedkeuring des Ministers van Binnenlandsche Zaken onderwerpen van een dienst-reglement, alvorens de spoorwegen geheel of gedeeltelijk ter beschikking van het algemeen mogen stellen, zijn onveranderd gebleven.

Afdeeling III. *Van de tarieven van het vervoer.*

Geene andere verandering dan dat de tarieven voor de gewone treinen nimmer hooger mogen zijn dan: in de rijtuigen eerste klasse *f* 0.06 (in plaats van *f* 0.05) berekend voor den doorloopenden afstand van eene Ned. mijl van 1000 ellen.

Het tarief is alzoo: in de rijtuigen 1ste klasse *f* 0.0

„ „ „ 2de „ - 0.0

„ „ „ 3de „ - 0.0

berekend voor den doorloopenden afstand van eene Ned. mijl van 1000 ellen.

De verdere artikelen van deze afdeeling, omtrent de tarieven en hunne toepassing, de veranderingen, de inning der vrachtprijzen, het vervoer van krijgslieden en krijgsmaterieel tegen verminderde prijzen, de beschikking in oorlogstijd, de verpligtingen omtrent het brievenvervoer en verdere bepalingen in het belang der posterij, de douane, het vervoer van gevangenen, het laten loopen van extra-treinen, de vrije toegang der justitie- en politie-ambtenaren, zoo mede aan de ambtenaren van den waterstaat, met het toezigt op de spoorwegen belast, zoo ook in sommige gevallen van de ambtenaren der Rijkstelegraaf, zoo mede de zorg voor de inrigting eener omnibusdienst in gemeenten, waarvan de kom meer dan 20,000 inwoners heeft — artt. 43 (40) — art. 59 (56) — zijn grootendeels dezelfde gebleven als in de vroegere concessie, hier en daar met enkele wijzigingen van redactie en enkele nieuwe bepalingen.

Zoo is vervallen art. 47 (oud) bepalende:

Dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, indien dit door hem in het belang van handel en nijverheid noodzakelijk wordt geoordeeld, eene verlaging van het aangenomen en vastgesteld tarief voor koopmansgoederen kan gelasten, en dat deze vermindering alsdan het onderwerp eener nadere overeenkomst met de concessionarissen wordt, waarbij, zoo noodig, eene schadeloosstelling kan worden bedongen.

Art. 48 is aldus veranderd:

Art. 45 (nieuw) „Krijgslieden beneden den rang van officier, te zamen of afzonderlijk reizende, zullen op vertoon van hunne marschorder of verlofpas voor zich en hunne bagaadje niet meer dan *de helft* van het vastgestelde tarief betalen.

„ Voor detachementen, sterk 25 hoofden en daarboven, zal niet meer dan *een derde* van het tarief betaald worden.

„ Voor officieren, geleiders van detachementen zal de *helft* van het tarief betaald worden."

De aanhef van art. 49 (oud) omtrent het vervoer van troepen en krijgsmaterieel met buitengewone treinen, is overgebragt in een afzonderlijk artikel luidende:

„ Art. 46 (nieuw). De Minister van Oorlog kan, in overleg met dien van Binnenlandsche Zaken, vorderen dat de troepen en krijgsmaterieel met buitengewone treinen tegen betaling van den halven prijs van het vastgesteld tarief vervoerd worden.

„ Daardoor mag evenwel geene stoornis gebragt worden in de dienst der gewone treinen."

Afdeeling VII. *Bijzondere bepalingen.*

Zoowel in art. 81 (oud) als de verdere artikelen van deze afdeeling, zijn vele veranderingen gebragt. De deelneming van den Staat voor tien millioen in de onderneming is vervallen; ook de overige bepalingen zijn gewijzigd en daarvoor in de plaats getreden de volgende nieuwe artikelen:

Art. 80. Het kapitaal der vennootschap, die volgens art. 66 zal worden opgerigt, bedraagt als maximum *f* 30,000,000. Zoodra er voor *f* 20,000,000 aandeelen genomen zijn, erlangt de vennootschap haar wettig bestaan.

De vennootschap is bevoegd een gedeelte van haar kapitaal, hoogstens tot een bedrag van *f* 10,000,000, bijeen te brengen door uitgifte van obligatien aan toonder, aflosbaar vóór het eindigen van den termijn der concessie, onder zoodanige voorwaarden, wat het bedrag der renten betreft, dat de grens voor de verpligting van den Staat, in het volgende artikel gesteld, daardoor niet worde overschreden. Het plan der uitgifte van deze obligatien en de wijze van aflossing wordt vooraf aan de goedkeuring der Ministers van Finantien en Binnenlandsche Zaken onderworpen.

Art. 81. De Staat waarborgt een jaarlijksch bedrag van 4½ ten honderd voor dividend en inkoop op den navolgenden voet. Wanneer dit bedrag niet, of niet geheel uit de winsten van de onderneming kan gevonden worden, verschaft de Staat het ontbrekende aan de vennootschap, door middel van een voorschot, waarvan het bedrag echter nimmer hooger kan zijn dan 4½ ten honderd, over het tot den aanleg van de wegen benoodigd kapitaal, tot een maximum van *f* 1,350,000 's jaars, onverschillig hoeveel aandeelen telkens door die vennootschap zijn ingekocht. Zoodanig voorschot stelt eene schuld daar, ten laste van de vennootschap en ten behoeve van den Staat, welke schuld echter geene renten draagt.

Art. 82. Zoolang de wegen niet geheel of ten deele in exploitatie zijn gebragt, en onverminderd de bepaling van art. 27, betaalt de Staat over de gestorte gelden eene jaarlijksche rente van 4½ ten honderd. Het geheele bedrag van het daarvoor verschuldigde kan echter de som van *f* 1,500,000 niet overtreffen.

Deze renten worden aan den Staat teruggegeven op den voet, bij art. 91 bepaald.

Art. 85. Zonder toestemming der Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien mogen geene stortingen van de aandeelhouders worden gevraagd.

Onverminderd de bepalingen van art. 80 mag de vennootschap, buiten toestemming der genoemde Ministers, geene leeningen aangaan, noch het kapitaal door uitgifte van nieuwe aandeelen vergrooten, noch nieuwe zijtakken aanleggen, noch in andere ondernemingen deel nemen, noch eindelijk de eigendommen van de spoorwegen bezwaren of verpanden.

Dit beding wordt, voor zooveel de vaste goederen betreft, in de hypotheekregisters ingeschreven.

De lasten uit de handelingen, in het 2de lid van dit artikel genoemd, voortvloeijende, komen niet in aanmerking bij de berekening van hetgeen de Staat, krachtens art. 81, gehouden is voor te schieten, maar blijven geheel voor rekening der aandeelhouders.

Art. 86. Jaarlijks zullen zoovele aandeelen in de vennootschap en zoo veel van de door haar uitgegeven obligatien onder of tegen pari worden ingekocht, of anders a pari, door het lot aan te wijzen, afgelost, dat bij het einde der concessie al die aandeelen en obligatien in handen van het bestuur der vennootschap zijn, om aan den Staat te worden overgegeven.

Om de wederuitgifte der aldus ingekochte aandeelen te voorkomen, worden zij van Staatswege van een stempel voorzien.

Art. 87. Onverminderd de bepaling van het vorig artikel, is de vennootschap ten allen tijde verpligt tot eene intrekking van hare aandeelen en aflossing van hare obligatien à pari, wanneer de Staat de daartoe noodige gelden verschaffen wil.

De alzoo ingetrokken aandeelen worden eigendom van den Staat, die deswege de regten van gewone aandeelhouders verkrijgt.

De vennootschap kan zich van de verpligting in dit artikel opgelegd ontslaan, door den Staat te bevrijden van de verpligting, waartoe deze krachtens art. 81 verbonden is, en door tevens hetgeen de Staat te dier zake mogt te vorderen hebben, onmiddelijk aan hem uit te betalen.

Art. 88. De concessionarissen zijn verpligt al de kosten van herstel en vernieuwing van het beweegbaar materieel op de rekening van exploitatiekosten te brengen.

Zij zijn mede verpligt ten laste van die rekening te brengen 4 pct. van de bruto ontvangsten, om daarui een reserve en vernieuwings-fonds te vormen.

Dit fonds wordt afzonderlijk beheerd, en de renten daarvan bij zijn kapitaal gevoegd, tot dat het een bedrag van *f* 1,000,000 zal hebben bereikt.

Uit dit fonds moeten worden bestreden:

a, de kosten van vernieuwing der spoorregels;

b, die van vernieuwing en van groote herstellingen der gebouwen;

c, de kosten van herstel van schade, die door onvoorziene rampen aan de wegen zelve, aan de spoorregels, of aan de gebouwen en getimmerten, bruggen en duikers zijn te weeg gebragt.

Dit fonds moet steeds zoo spoedig doenlijk op de hierboven omschreven wijze, tot het bepaalde bedrag worden aangevuld.

Art. 89. Op de exploitatierekening mogen niet gebragt worden de kosten van vermeerdering van materieel, de uitbreiding van stationsinrigtingen, de vermeerdering van het aantal dwarsliggers onder de spoorstaven, het meerder gewigt eventueel aan de spoorstaven te geven, de kosten van aanleg van zijtakken of nieuwe spoorwegen.

Van Staatswege kan er in worden toegestemd, dat die kosten geheel of ten deele uit het reservefonds worden betaald, zoo de staat van dit fonds en van de wegen met hun materieel dit toelaten.

Is dit het geval niet, dan moet door uitbreiding van het kapitaal in deze behoeften worden voorzien.

Art. 90. De concessionarissen zijn verpligt de gebouwen tegen brandschade te doen verzekeren.

Art. 91. De zuivere winsten door de onderneming behaald, na aftrek der kosten van exploitatie, moeten *jaarlijks* worden verdeeld als volgt:

In de eerste plaats. Inkoop en dividend aan de aandeelhouders, gezamenlijk ten bedrage van 4½ pc.

In de tweede plaats. Teruggave aan den Staat van de eventuele voorschotten door hem gedaan, ten gevolge van de verpligting, die hij krachtens art. 81 op zich neemt.

In de derde plaats. Tien percent van het overschietende als buitengewone belooning voor het bestuur en de beambten.

Hetgeen meer te verdeelen valt, wordt besteed voor *een vierde* tot teruggave aan den Staat, van hetgeen hij voor rente, gedurende den tijd van aanbouw, volgens art. 82, heeft betaald, totdat dit voorschot is afgelost, voor een *vierde* tot buitengewonen inkoop op den voet van art. 86, en voor *de helft* onder de aandeelhouders verdeeld.

Art. 92. Een door den Koning aan te wijzen Rijks-commissaris heeft het regt zoowel de vergaderingen van het bestuur der vennootschap als van de aandeelhouders bij te wonen en er eene raadgevende stem uit te brengen. Daartoe wordt hem van alle vergaderingen, zoo gewone als buitengewone, vooraf kennis gegeven. Hij heeft toegang tot de bureaux, inzage der boeken en kan de kas verifieeren.

Art 93. Een verschil tusschen hem en het bestuur gerezen, wordt ter kennis van den Minister van Binnenlandsche Zaken gebragt; kan deze het niet in der minne vereffenen, dan wordt het onderworpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, een te benoemen door gezegden Minister, een door het bestuur en een door den Hoogen Raad. Hunne uitspraak is in het hoogste ressort.

De bepalingen omtrent de balans, de winst- en verliesrekening, de stortingen tot waarborg voor de naleving der voorwaarden van concessie, enz., zijn *onveranderd* gebleven, zoo ook het slot-artikel der concessie, luidende: „Wordt de vereischte goedkeuring bij de wet niet verkregen, of wordt het algemeen nut der onderneming, met betrekking tot de onteigeningen, niet door de Staten-Generaal erkend, dan wordt de concessie als niet geschied beschouwd, zonder dat de concessionarissen daarom regt hebben op eenige schadevergoeding.

De Minister van Finantien, gelezen eene missive van den directeur van het postkantoor te Z., daarbij den Minister adiërende omtrent een verschil van gevoelen tusschen hem directeur en een der visiteurs van in- en uitgaande regten, die van oordeel is, dat buitenlandsche nieuwspapieren, van tijd tot tijd, met geheele jaargangen, niet ingebonden en niet als pakpapier gebruikt, hier te lande, langs den Rijnspoorweg ingevoerd wordende, vrij van zegel zijn, en dat zulks mede het geval is ten aanzien van enkele losse nieuwsbladen of couranten, welke meer dan een of twee jaar oud zijn; wordende door den directeur aangevoerd, dat de bedoelde onderscheidingen door hem niet in de wet van 3 october 1843 worden aangetroffen; heeft bij resolutie van 11 april den directeur te kennen gegeven: 1⁰, dat, in het algemeen, voor de toepassing der wet van den 3 october 1843 op buitenlandsche drukwerken, de stukken moeten worden beoordeeld naar den vorm, welken zij bezitten op het oogenblik dat zij hier te lande in omloop gebragt worden, vermits zij eerst daardoor onder het bereik dier wet vallen; dat, in verband met dit beginsel, wegens de bedoelde geheele jaargangen van nieuwspapieren, welke zich hier te lande voordoen in den vorm van oningenaaide boekwerken, geen zegelregt verschuldigd is, en daarop in elk geval toepasselijk zou zijn de vrijstelling van zegelregt, verleend bij art. 27 *c*, n.⁰ 8, der wet van den 3 october 1843; dat alzoo ten opzigte dezer drukwerken het gevoelen van den visiteur gegrond is; 2⁰, dat de zegelwet, bij art. 26 in verband met art. 23, alle buitenlandsche dagbladen, couranten, nieuwspapieren, nieuwstijdingen, periodieke werken of tijdschriften aan zegelregt onderwerpende, geene onderscheiding maakt tusschen bladen welke onderdaags zijn uitgegeven en bladen welke een of twee jaren oud zijn; dat gevolgelijk van de bedoelde losse of enkele exemplaren het zegelregt moet worden voldaan alvorens zij hier te lande worden uitgegeven, ter lezing gelegd, aangeplakt, rondgevent of verspreid of op eenige andere wijze in omloop gebragt worden; eindelijk 3⁰, dat het bloot invoeren van dergelijke ongezegelde dagbladen op de grenzen en in de zeehavens, niet uitdrukkelijk bij de wet verboden zijnde, deze daad op zich zelf geen grond oplevert om eene overtreding der zegelwet te constateren.

De Minister van Finantien, in aanmerking nemende dat, door de afscheiding der gemeente Zwammerdam van het ontvangkantoor te Bodegraven, de netto belooning van dit kantoor voortaan niet zal te boven gaan *f* 1250 's jaars, heeft het openstaande ontvangkantoor te Bodegraven gerangschikt in de zesde klasse.

Bij onderscheidene beschikkingen van den Minister van Justitie hebben weder een aantal veranderingen en benoemingen bij het personeel der Rijks veldwachters plaats gehad, onderanderen verplaatst de Rijksveldwachter van de 2de klasse, met den rang van brigadier-majoor, C. van der Putten, van Amsterdam naar Rotterdam; de Rijksveldwachter van de 2de klasse, met den rang van brigadier, T. van de Viervliet, van Rotterdam naar 's Gravenhage; benoemd tot Rijks veldwachter der 1ste klasse met den rang van brigadier-majoor, Renze Staats, vroeger Rijks veldwachter der 2de klasse, met den rang van brigadier, te Zierikzee (standplaats Amsterdam).

Ter vervulling der predikantsplaats bij de Hervormde gemeente te Beekbergen (cl. Arnhem), zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Z. M. de benoeming uitgebragt op ds. E. F. H. Wolf, pred. te Angeren.

Aangenomen: het beroep naar Bennekom (cl. Arnhem) door ds. H. van Strien Cz., pred. te Scherpenisse.

— Als eene bijzonderheid wordt gemeld dat in de gemeente Schiebroek geene herbergen, tapperijen of andere plaatsen worden gevonden, waar sterke drank verkocht wordt.

— Gisteren is door de reeders van haringschepen te Vlaardingen eene vergadering gehouden, waarop met algemeene stemmen voorloopig werd besloten, dat dit jaar even als gewoonlijk eene haringjagerij zal plaats hebben.

— Eergisteren is bij herstemming tot lid van den Gemeenteraad te Gorinchem verkozen de heer dr. C. van Es van den Andel.

— In de eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad te Amsterdam is o. a. behandeld eene voordragt tot verkoop van gronden in de Plantaadje. Nadat eenige opheldering was gegeven met betrekking tot het tijdstip van overdragt na het sluiten van het koopcontract, werden de acht algemeene voorwaarden tot den verkoop van alle gronden bij de voordragt bedoeld vastgesteld. Vervolgens werd, overeenkomstig de voordragt, besloten tot den verkoop der gronden aan de verschillende gegadigden, op de voor sommigen bepaalde bijzondere voorwaarden.

— De vergadering van het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam werd gisteren door den voorzitter met eene korte toespraak geopend. Als commissaris werd bij acclamatie herkozen de heer mr. de Jonge van Ellemeet. Daarna is de balans tot 31 december 1858 aangeboden en goedgekeurd. Ter vergadering was tegenwoordig Z. Exc. den Minister van Justitie, lid van den raad van toezigt. Uit de mededeelingen van den voorzitter bleek dat de funderingen bijna voltooid zijn: dat van hare soliditeit eene proef is genomen, welke voldingend bewezen heeft dat zij voldoende waren; dat de herbesteding van het gebouw zelf zal plaats hebben den 24 mei e. k., en dat de directie zich voorstelde in 1861 de eerste tentoonstelling aldaar te houden of te doen houden. De deelhebbers zullen eerlang het houten model van het gebouw kunnen bezigtigen in de zaal Apollo, van welke de Vereeniging voor Volksvlijt eigenaar is geworden.

— De Arrondissements-Regtbank, tweede Kamer, te Amsterdam, heeft gisteren een zeer belangrijk vonnis gewezen: Een Engelsch kapitein vroeg van een thans aldaar wonenden Oldenburger betaling van eene zekere som gelds. De gedaagde antwoordde dat de Nederlandsche regter onbevoegd was tusschen twee vreemdelingen regt te spreken en stelde op dien grond eene exceptie van incompetentie voor; hij beweerde voorts, ook al ware de regter bevoegd, de gedaagde nogtans in casu niet in regten kan worden betrokken, daar hij te Oldenburg in staat van faillissement was verklaard, en de eischer zich in dat nog niet afgeloopen faillissement als crediteur had laten verifiëren. In overeenstemming met de conclusie van den substituut-officier van justitie mr. B. L. R. Termaat, besliste de Regtbank dat de Nederlandsche regter wel bevoegd is om in deze regt te spreken en dat het faillissement van den gedaagde in den vreemde den eischer niet belet hier zijne regten te doen gelden, weshalve de Regtbank met verwerping der exceptie van incompetentie en van de voorgestelde niet ontvankelijkheid, de partijen heeft gelast om ten principale voort te procederen. Gepleit voor den eischer mr. C. D. Asser en voor den gedaagde mr. J. van S. Mulder.

— In eene eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad van Haarlem is, op het verslag van de commissie ten aanzien van het door Rotterdam gedaan voorstel tot herziening van het beurtvaartverdrag tusschen die gemeente en Rotterdam, op voorstel van den heer v. d. Breggen, besloten, de zaak aan te houden, en inmiddels van het gemeentebestuur van Rotterdam te verzoeken opgave van de bedoeling der uitdrukking: „ dat met wederzijdsch goedvinden afgezien wordt van het regt van uitsluitende vaart."

In dezelfde zitting is gelezen een adres van de heeren J. J. van Voorst, mr. P. J. Amersfoordt en andere grondbezitters in den Haarlemmermeerpolder, verlangende den aanleg van een weg van dien polder naar Haarlem, van de ringvaart bij de kuikvaart, over het land van den heer Rutgers, naar den Amsterdamschen straatweg. De adressanten verklaren zich genegen om de som voor den bouw eener brug over de ringvaart en brugwachterswoning, geraamd op *f* 10,000, bijeen te brengen. Verder is gelezen een schriftelijk voorstel van de heeren Imans, Delcourt en van der Breggen, houdende dat de gemeente den aanleg van dien weg naar de Meer, in de aangeduide rigting, waarvan de kosten op *f* 15,300 worden geraamd, buiten de kosten der onteigening, voor hare rekening zal nemen, en dat, op de bij het adres gestelde voorwaarden, gunstig op het verzoek zal worden beschikt. De Raad heeft besloten het voorstel in overweging en in de volgende vergadering het in behandeling te nemen.

— Ll. dingsdag is van Wolphaartsdijk in het huis van arrest te Goes overgebragt zekere J. Sandijk, verdacht van hare stiefmoeder met luciferskoppen te hebben willen vergiftigen. De beschuldigde, 21 jaar oud, heeft van de afwezigheid der moeder gebruik gemaakt om in den ketel met water, die voor het koffijdrinken bestemd was, eene hoeveelheid luciferskoppen te koken; de walgelijke geur leidde dadelijk tot de ontdekking.

— Ten gevolge van het voorgenomen vertrek van den eersten concessionaris naar Batavia, is het voorstel tot eene gazverlichting der gemeente Apeldoorn, door de heeren E. J. Everts en H. Bake Everts, ingetrokken, waardoor dit plan is opgegeven.

— Te Hierden, gemeente Harderwijk, heeft laatstl. dingsdag een treurig voorval plaats gehad: Een jong landbouwer, 23 jaren oud, naar het schijnt door godsdienstige begrippen eensklaps krankzinnig geworden, slingerde, terwijl hij zich naar eene ledemaatscathechisatie begaf, een steen tegen het hoofd van eenen vriend, ook een jong mensch die met eene menigte anderen voor het huis van den predikant stond; deze viel op den grond, waarop hij met dien steen, en vervolgens met zijne klomp, den gevallene het hoofd zoo verbrijzeld heeft, dat hij een paar uren later den geest gaf. Met moeite heeft men zich van den krankzinnige meester gemaakt en hem tot den burgemeester van Harderwijk gebragt. De heer kantonregter heeft zich met heel- en geneeskundigen naar Hierden begeven en met de voorloopige instructie belast. Even als de dader stond de verslagene bekend als een zeer oppassend mensch.

— Men verneemt dat aan de oefeningen in het kamp te Milligen ook zullen deel nemen de officieren voor het wapen der infanterie in Oost-Indië en wel die, welke van de Koninklijke Militaire Akademie daartoe aangewezen zullen worden.

— Gisteren heeft men onder de directie van luitenant-kolonel von Motz, van den generalen staf, en kapitein-ingenieur S. Prince, een aanvang gemaakt met het tracé van het kamp bij Milligen, welk kamp dit jaar slechts door een 6tal tirailleur-kompagnien en de normaal schietschool zal betrokken worden.

— Ll. woensdag heeft te Assen de aanbesteding plaats gehad van het bouwen van twee houten schutsluizen en zes houten draaibruggen ten dienste van het Noord-Willemskanaal. Voor de bruggen hadden ingeschreven A. Koops te Assen *f* 14,693, H. Winters te Assen 14,745, H. Eggens te N. Binnen *f* 14,518, H. Hunze te Assen *f* 15,750, H. M. Winters te Assen *f* 16,600, H. B. Harkema te Warfhuizen *f* 16,588, P. Takens te Obergum *f* 19,900, O. Brumsting te Assen *f* 19,470, J. Vennink te Assen *f* 19,879, H. Bos te Smilde *f* 19,734. Voor de sluizen hadden ingeschreven H. B. Hankema te Warfhuizen *f* 48,974, R. Hunze te Assen *f* 54,700, W. H. Bos te Uithuizermeeden *f* 52,780, H. M. Winters te Assen *f* 50,700.

— Onze correspondent te Alexandria schrijft ons den 19 april dat de stoomboot Mariout te Suez was gearriveerd en tijdingen uit Djeddah had overgebragt. Te Hodeida had de Arabische bevolking zich verzet tegen de Turksche autoriteit. Een opstand was uitgebroken. Zoodra dit te Djeddah bekend was had de Gouverneur van laatstgenoemde plaats 500 man troepen naar Hodeida afgezonden, de uitslag van welke expeditie nog niet bekend was. — De Onderkoning van Egypte is naar Lacavalle in Macedonië, de geboorteplaats zijns vaders Mehemed Ali, vertrokken. De heer de Lesseps verliet Cairo den 10 dezer, om zich naar Damiette en Peluse te begeven. Onze correspondent bevestigt dat de voorbereidende werkzaamheden met den grootsten ijver worden voortgezet. Voor zijne afreis had de heer de Lesseps een langdurig onderhoud met den Onderkoning, die hem geenszins zijne medewerking heeft geweigerd, zoo als door sommige bladen geheel ten onregte gezegd is.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 29 April.

OVERLEDEN; J. Dunis, z., 3 j. — M. Boot, wed. J. M. Cohen, 61 j. — J. J. van Zon, jd., 70 j. — S. J. Pattenier, z., 5 m. — M. M. Krudener, d., 2 m. — W. J. Stevenaart, z., 6 m. — G. de Vries, vrouw van D. de Jong, 48 j.

BEVALLEN: A. van der Beek, geb. Kleyweg, z. — M. van Helden, geb. Pons, d. — C. Meulkens, geb. Hengelmolen, d. — M. C. Komen, geb. Doeleman, d. — M. Verschoor, geb. Miete, d. — A. J. A. Bekker, geb. Schils, d. — J. M. J. van den Bergh, geb. Aanstoots, z.

Cargalijsten.

Dordrecht.

GIRGENTI, Libra, Giezen. — 1900 cant. ruwe Zwavel, D. Schotman Dz.

Amsterdam.

LONDEN, Magnet (st.) — 48 k. Indigo, N. H. M.; 1000 k. Rozijnen, Wed. B. Glijm en Zn.; 45 z. Koopm., D. v. d. Werff; 2 k. Koper, Surie en Linge[illegible]; [illegible] Rum, E. en A. Schaer.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 29 April.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.55	11.62½
d.° 3/m.	11.51¼	—
Parijs . .	55½	55⅞
d.° 3/m.	55⅜	—
Bordeaux.	55¼	55⅝
Genua. .	45	—
Livorno. .	37½	-
Napels . .	77	—
Petersb. .	165	—
Hamburg.	34¾	35
d.° 3 m. .	34⅜	—
Antwerp .	—	1 v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99½	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	93	—
Triest. . .	92⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 29 April.

2 maanden			Zigt.	
Londen. .	11.55	p	11.62½	p
Parijs. . .	54¾	g	55¼	g
Bordeaux.	54½	g	—	g
d.° ½ m.	55	g	—	g
Genua . .	45	g	—	g
Livorno. .	37½	g	—	g
Napels . .	—	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35 3/16	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	236	g	—	g
Cadix. . .	238	g	—	g
Seviliё . .	235	g	—	g
Bilbao . .	235	g	—	g
Lissabon .	40½	g	—	g
Porto. . .	40½	g	—	g
Petersb. .		g	—	g
6 weken.			**Zigt.**	
Weenen ..	—	p	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99½	g	—	g

Rotterdam ½.

Scheepstijdingen.

Brouwershaven (W) 29 *april*. Niets gepasseerd.

Hellevoetsluis. *Aang.* 29 *april* St. Helena, Sterkenb., Dungarvan
Alida, Sprik, Windau
Frigga, Hansen, dito
Latona, Möller, Reval
Charlotte, Hilchert, dito
Ary Scheffer (st.), Havre

Vertrokken.
29 Elve (st.), Hamburg
Triest (st.), Triest
(ligt bij de Goereehaven geankerd.)
(W. ten Z.—WZW)

Zeilklaar.
Mary Goddard, Haring, Batavia
Bellona, Kröger, Koningsbergen
Lucas Wildervank, de Groot, dito
Gezina Johanna, Lukens, Stettin

Brielle (W.—W. ten Z.) *Aangekomen.*
29 *april* Cologne (st), Lond.
Wolf (st.), dito
Seagull (st.), Hull

Maassluis (W.) *Vertr.*
29 *april* Ebenezer, Halmoe, Newcastle
Three Brothers, Gilbert, Maidstone

Amsterdam *Vertr.*
28 *april* Bernhard, Beckmann, Konstant.

Vlie *Aangek.*
26 *april* Maria, Vollert, Dantzig
Frau Johanna, Jacobs, Elmshorn
Drie Gezusters, Oldenburger, Noorwegen
Minerva, Oestmann, Hamburg
Frau Catharina, Köster, dito

Vertrokken.
26 Newa, Kok, Newcastle
Jacoba Gesina, Reinders, St. Petersburg
27 Boreas, de Boer, Newcastle

Zoltkamp *Vertr.*
27 *april* Lubbegina, de Jonge, Liverpool

—o—

Straat Sunda *Doorg.*
7 *maart* Koophandel, Crevecoeur, Manilla naar Sydney

Samarang *Aangek.*
1 *maart* Zwaan, v. Hemert, Batavia
Broedertrouw, Rotgans, dito
Zeenimph, Witsen Elias, dito

Singapore *Aangek.*
22 *maart* Java, van Dam, Penang

Alexandrië *Vertr.*
6 *april* Kroonpr. Louise (st.), Piejeers, Liverp.

Triest *Aangek.*
22 *april* Frithiof, Pettersson, Amst.

Vertrokken.
22 Rhône (st.), Wilkens, Rotterdam

Marseille *Uitgekl.*
25 *april* Johanna Brons, Bouman, New-York

Cette *Vertr.*
23 *april* Jacoba Gezina, Kramer, Hamburg

Gibraltar *Aangek.*
18 *april* Marinus & Gertr., de Vries, St. Domingo n. Triest
19 Levant, van Gelderen, Vlaardingen

Zeilklaar.
14 Cornelia, Albers, (v. Antw.) Galatz

Bordeaux *Aangek.*
24 *april* Christina Jacoba, de Groot, Rott.

Rouaan *Aangek.*
26 *april* Roelfina Kuiper, Hazewinkel, Stettin

Audierne. *Vertrokken*
20 *april* Société, Milliner, Schiedam

Dublin *Aang.*
27 *april* Union, Flick, Amst.

Waterford *Gepass.*
24 *april* Jan Hendrik, Slager, Rott. n. Liverp.

Stornoway *Vertr.*
23 *april* Gratitude, Alexander, (v. Liverp.) Rotterdam

Liverpool *Vertr.*
26 *april* Industrie, Puister, Nerva

Uitgeklaard.
27 Agatha & Maria, van Zijp, Batavia
Jonge Rieka, Klein, Nerva
Wilhelmine, Meijer, dito
Broederschap, Brugts, dito
Fennechina Hendrika, Groenewold, Port Kunda

Swansea *Aangek.*
25 *april* Gijsbertha Wilhelmina, Priebee, Hamburg

Cardiff *Aang.*
26 *april* Wietska, Bos, Gloucester
Caroline, Backer, Amst.

Bristol *Gepass.*
26 *april* Grietje, Scholtens, Groning. n. Gloucester
Marie, Klein, dito n. dito

Lezard *Gepasseerd*
25 *april* Sovereign, Lissabon naar Dordt

Falmouth *Vertr.*
26 *april* Henrica, Balsters, (v. Maroim) Clyde

Dartmouth *Binneng.*
27 *april* Titan, Plant, Cardiff n. Amst.

Meeuwensteen *Gep.*
26 *april* Isabella, Fidey, Amst. n. Konstant.

Portsmouth *Binneng.*
27 *april* Thames, Ford, Cardiff n. Rott.

Gepasseerd.
Catharina, Rozema, Groning. n. Liverp.

Goodwinsand *Gepasseerd.*
25 *april* Mentor, Duinker, Amst. n. Singapore

Shoreham *Vertr.*
26 *april* Marco, Richardson, Rotterdam

Londen *Uitgekl.*
26 *april* Hillechina, Fijn, Dantzig
Vrouw Martha, Bol, Elseneur
Tetsia, Pluktje, dito
27 Tjakina, van Sluis, Elseneur

In lading.
Margaretha Eliza, de Vries, Amsterdam
Karsina, Waterborg, d.⁰
Catharina Maria, Behrmann, dito

Aangekomen.
27 Vier Gezusters, de Jonge, Halmstad
28 Æolus, Dekker, Groning.

Gravesend *Aangek.*
28 *april* Eendragt, de Boer, Thisted

Harwich *Binneng.*
26 *april* John & Sarah, Watson, Stockton n. Rotterdam
Visscherij, Schoonhoven, Londen n. Workum

Humber *Binneng.*
26 *april* Van, Peacock, Newcastle n. Schiedam

Middlesbro' *Aang.*
27 *april* Sine Nomine, Haccou, Vlissingen

Hartlepool *Aang.*
27 *april* Alida, Corporaal, Schiedam

Shields *Aang.*
26 *april* Bird, Walker, Rott.
Judy, Pearse, dito
Hannah Booth, Best, dito
Julia, Clark, dito
William, Scott, Dordt
Indifferente, Romano, dito
27 Argo, Decent, Rott.
Gaspard, Moir, dito
Jane Sophia, Lewis, dito
Alida, Veen, dito
Buitenzorg, Ruhaak, dito

Grangemouth *Aang.*
27 *april* Eendragt, Douwes, Dordrecht

Leith *Aangekomen*
25 *april* Baudina, v. d. Gaast, Harlingen
Harmonie, Kramer, Groningen
Petrus Horreus, Zwieting, dito
27 Neptunus, v. d. Veen, Harlingen

Boness *Aangek.*
26 *april* Enterprize, Simms, Rott.

Kiel *Vertr.*
26 *april* Harmonie, Lever, Veile

Dantzig *Aangek.*
25 *april* Anna Tedora, Kuipers, Rostock

Bolderaa *Aangek.*
21 *april* Anna Hendrika, Ebling, Amsterdam
22 Sara, Zeeman, dito

Vertrokken.
22 Geerdina, Wijpkes, Holland
Mercur, Röttgers, Amst.

Reval *Vertrokken*
19 *april* Hesperus, Jörgensen, de Maas

Elseneur *Aangek.*
26 *april* Hillechina, Gruppelaar, Liverpool n. Rostock

Gepasseerd.
Gezina Wilhelmina, Dokman, Noordzee

—o—

Colchester 25 april. De Ned. schoener Maria, kapit. de Boer, v. Londen n. St. Petersburg, alhier binnen, is van anker en ketting voorzien en zal met den eersten goeden wind de reis voortzetten.

Hull 26 april. De stoomboot Minister Thorbecke, ll. zondag morgen van hier naar Harlingen vertrokken, is heden met eenige ligte schade aan de machinerie uit zee teruggekomen.

Shields 26 april. Het schip Laurel, ll. zaturdag van hier naar Holland vertrokken, is te Tynemouth op de Spaansche batterij klippen gestrand, doch het volk gered.

Dundee 26 april. In den harden O. storm die gisteren woedde is de Ned. schoener Heerenveen, kapt. Prins, van Memel komende, poging doende om de rivier binnen te loopen, op Abertay Sands aan den grond geraakt, doch met hoog water af- en heden morgen zonder zigtbare schade alhier aangekomen.

Beaumaris 27 april. De Nederl. kof Margrietha Antina, kapitein Jager, van Nantes n. Liverpool, is met verlies van zeilen alhier binnengeloopen.

Abrevach 21 april. Het Ned. sloepschip Maria, kapit. Molenaar, v. Amst. n. Brest, is gisteren in zinkenden staat alhier binnengeloopen, hebbende in den nacht van 19 op 20 dezer op eene klip gestooten. Daar het niet mogelijk was het schip terstond op het droogе te zetten, heeft men het met pompen enz. boven water moeten houden. De bekomen schade is van geene beteekenis, doch de lading kaas is geheel nat geworden.

Gibraltar 18 april. De Ned. brigantijn Noach S. Lotinga, kapit. Bakker, van Rio-Janeiro naar Konstantinopel, is den 10 dezer met verstopte pomp, alhier binnengeloopen. De lading is besch.; een gedeelte derzelve moet gelost worden.

—o—

Gepraaid:

Den 28 maart, op 0° 18′ NB. en 26° 34′ WL., Staatsraad van Ewijck, F. de Winter, van Londen naar Melbourne.

—o—

28 *april*. De wind te **Falm.** O.; te **Deal** O. Z. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 30 april: 1ste getijde 1 ure 46 min.; 2de getijde 2 ure 10 min.

Arnhem. Waterhoogte 28 april 3 el.

Keulen. Rijnhoogte 28 april 13 v. 6 d. Rijnl.

Beursberigten.

PARIJS den 28 April.

Frankrijk 3 pc. a cont. 62.75, 62.20, 62.70; dito op ult. 62.80, 62.80, 61.95, 62.65; dito 4½ pc. a cont. 90, dito op ult. 90; Fransche Bank 2505; Crediet Mobilier 550, 557.50, 560, 540, 560. Rusland 4½ pc. —.—; dito Spoorwegen —. Napels 5 pc. —. Spanje 1½ pc. —; dito Binnenl. 37; dito Passive —.

De berigten omtrent het aanknoopen van nieuwe onderhandelingen werkte aanvankelijk gunstig op de koersen. Later bragten de aanzienlijk lager afkomende koersen uit Londen en Weenen wederom eene gevoelige daling te weeg. Toen men echter vernam dat de paniek te Londen voornamelijk aan de aanzienlijke faillieten te wijten was, herstelden de prijzen zich merkbaar.

LONDEN den 28 April.

3 pc. Cons. cont.	90 a 89	3 pc. Peru....	65 a 70
id. id. op tijd	90 - 88¾	4½ pc. id. Urib.	— - —
5 pc. Oostenrijk	— - —	id. te New-Y.	— - —
4½ pc. België..	— - —	3 pc. Portugal.	41 - 43
5 pc. Braz. 1824	99 - —	5 pc. Rusland.	— - —
id. 1829/39 ...	— - —	4½ pc. idem...	95½ - —
id. 4½ pc. 1852	— - —	3 pc. Spanje...	41 - 43
idem 1858....	93½ - 92	1½ pc. idem...	28 - 29
6 pc. Buen.-Ayr	75 - 80	idem Amort. ..	8 - 9
3 pc. Chili....	99 - —	id. Cert. Coup.	4 - 4½
6 pc. idem....	— - —	5 pc. Sardinië.	68 - 72
5 pc. Denemark	— - —	6 pc. Turkije..	55 - 60
3 pc. idem ...	— - —	idem Nieuwe..	45 - 50
2½ pc. Holland.	58 - 63	4 pc. idem. ,..	— - —
4 pc. idem....	94 - 97	5 pc. Venezuela	40 - 42
Ecuador.....	— - —	idem Uitgest..	16 - 17
id. Land-warr.	— - —	Wissel Amst. krt.	11.14 a 14½.
2½ pc. Grenada.	— - —	idem 3 m.	11.16½ - 16½.
d. Uitgestelde	— - —	id. Parijs kort....	25. 2½ - 7½.
3 pc. Mexico.	18¾ - 19¼	idem 3 m.	25.25 - 30.
4½ pc. Peru...	85 - 90		

Er heerschte heden eene wezenlijke paniek aan de beurs. Niet minder dan 18 faillissementen werden heden bekend en nog zijn er meerdere te wachten. Van de meeste buitenlandsche fondsen zijn geene prijzen op te geven; van de overige geven wij de vroegere noteringen.

ROTTERDAM den 29 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½	pCt.	56⅝	57	56⅝
„	dito dito 4	„	89		
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1½	„	26⅝	27	26⅝
„	Binnen. a 6/m. 3	„	36	37¼	36
Portugal,	dito 1856/57 ..3	„	38		
Rusland,	Obl. 1798/1816 5	„	99	99¼	99¼
„	dito 1828/29 ..5	„	99		
„	bij *Stiegl.* 1855.5	„	95⅛		
Oostenr.,	Metalliek.......2½	„	22½	23½	22½
„	dito Oude........5	„	39	42	39
„	N. Rente Ams. 5	„	59		
„	Nationale.......5	„	44⅞	48	

Hollandsche fondsen waren heden een weinig aangenamer. In vreemde effecten was de stemming begin beurs gunstig, doch verflaauwde wederom later, blijvende Oostenrijksche fondsen met levendigen omzet nog zelfs beneden de vorige slotprijzen.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Ned. Werk. Schuld, 4 pc., 88½, Spanje, 1½ pc. 26¼. Rusland bij Stieglitz, 1855, 5 pc., 94½. Oostenrijk Metalliek 2½ pc., 22¾; dito Nationale, 5 pc. 44¾ a 45¼, gebl. 44¾; dito Oude, 5 pc. 39.

AMSTERDAM den 29 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	55½	57	57
„	dito dito 3	„	69		
„	dito dito 4	„	89	89⅞	89⅞
„	Amort-Synd...3½	„			
„	Handel-Maats. 4½	„	133	134	
„	O. I. Leening 4	„			
„	Leen. Holl. Sp. 4½	„			
„	Rijn-Spoorw...4½	„			
„	Maats. v. Weld. 4	„			
België,....	Cert. *Rothsch.* 2½	„			
Frankrijk,	Certificaten....3	„			
Spanje, ..	Buitenlands. ..1½	„	26¾	27	27
„	dito 3	„	38¾		
„	Binn. a f 6000 3	„	36	36⅜	36⅛
„	Amort. Schuld.........		8		
„	Bew. v. Coup.........		4		
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	37⅝	38⅛	37⅝
„	dito 1856/57 ..3	„	37¼	37⅝	37¼
„	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	„	97½	99	97½
„	dito 1828/29..5	„	97	97⅞	97
„	Cert. 1831/33..5	„	79		
„	dito 1840......4	„	78	78½	
„	dito *Stieglitz* ..4	„	79		
„	dito d.° Nieuwe 5	„	89¼		
„	dito d.° 1855 N. 5	„	93½	94	
„	dito te Londen 4½	„			
„	dito v. Assign. 6	„			
„	Inschr. dito ...6	„			
Polen,....	Aand. 1835..........f				
„	Obligatien......4	pCt.			
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	„			
„	dito dito 4	„			
„	dito Met. Oude 5	„	38	39	38⅛
„	dito N. te Ams. 5	„	55½	56½	56¼
„	dito Nat. Met. 5	„	43¼	44	43½
„	dito Metall.....2½	„	22	23¼	22
„	Wen. Ad. fl 250 4	„ f			
Brazilië,	1824, £ 100 5	„	96		
Equador,	£ 100...........1	„	12	12½	
„	Onbepaalde....1	„			
Venez.,...	Obligatien......5	„	35	36¼	
„	Uitgestelde 2½	„	14¾		
Grenada,	Obligatien......3½	„	13½	13¾	
„	Uitgestelde		4½		
Mexico,..	Obligatien......3	„	15⅝	16	
„	dito Onbep....3	„			
Illinois,	7	„	75	76	75

Handel-Maatsch. 132½ cont. Rusland, Spoorw. Aand., volgefourn., 215 a 218. Weener Bankactien f 635 a f 650, gebl. f 640. Brazilië 1843, £ 100, 5 pc., 95¼. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, 88.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

Binnenlandsche fondsen vrij vast met eenigen kooplust. Buitenlandsche meest lager, vooral Oostenrijksche.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 56⅞ a 57. Spanje, 1½ pc., 26 15/16 a 27; dito Binnenlands. 3 pc., 36¼. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 38; dito Nat., 5 pc., 43½.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 29 April.

TABAK. Heden werden afgedaan 25 v. Virginie ex Washington.

SCHIEDAM den 29 April.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 151 ℔ Libau f 220 3/m.; 141 ℔ Reval f 209 3/m.; 144 ℔ Libau f 203 3/m.; 143, 144 ℔ Archangel f 185, f 187 6/w. Gerst, 133 ℔ Reval f 197 6/w.; 130 ℔ Libau f 188 cont., f 190 6/w.; 134 ℔ Fransche f 176 cont.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust, f 14,—,
JENEVER, „ „ „ „ „ - 19,50,
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 20,75,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel.................. - 1.90.

DORDRECHT den 28 April.

GRANEN, ZADEN enz. Onze markt was heden van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe schraal voorzien, dezelve werd tot f 1 per mud hooger vlug door gebruikers opgeruimd en bleef alzoo begeerd. Zomertarwe weinig begeerd en mede f 1 hooger betaald. Jarige Zeeuwsche, Vl. en Overm. f 9.10 a f 9.50; Nieuwe dito f 9 a f 9.20; dito afwijkend en geringe f 8 a f 8.70, en Zomertarwe f 7 a f 7.80. Rogge. Zeeuwsche, Vl. en Overm. weinig ter veil en merkelijk hooger verkocht. Zeeuwsche, Vl. en Overm. f 5.70 a f 6.20. Gerst. Winter en Zomer 40 tot 20 c. hooger aan benoodigden grif te plaatsen. Zeeuwsche en Overm. Winter f 4.50 a f 4.80 en dito Zomer f 4 a f 4.40. Spelt vond tot 20 c. hooger van f 2.80 tot f 3.20 genegen koopers. Haver mede willig en tot verhoogde prijzen moeijelijk te vinden. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder f 2.60 a f 3.20 en Dikke dito f 3.50 a f 4.60. Boekweit weinig aangevoerd en tot f 12 hooger als op 70 Ned. ℔ Holsteinsche tot f 175 en Megchelsche tot f 190 verhandeld. Paardenboonen schaarsch en 30 c. duurder van f 5.30 tot f 6.30 Overmaasch zakgoed betaald. Duivenboonen niet aangevoerd, noteren dezelve f 6.20 tot f 7.30 naar deugd. Witte Boonen prijshoudend, van f 8.50 tot f 10 verhandeld. Bruine Boonen onveranderd, voor dezelve is f 9 tot f 10 naar deugd besteed. Blaauwe Erwten weinig aangevoerd en puik kokende soorten moeijelijk te vinden, noteren de beste soorten f 9.50 tot f 9.70 en de mindere van f 8 tot f 8.50 naar kwaliteit. Witte Erwten iets hooger. Koningsberger tot f 8.50 en goed kokende Dantziger tot f 9 verkocht. Koolzaad was heden tot £ 5 hooger moeijelijk te bekomen en bleef daardoor zonder omgang; de voorraad is ook onbeduidend; voor puik Jarig Overmaasch werd £ 70 gevorderd en iets minder geboden. Mooije Holsteinsche Rubsen op £ 65 gehouden. Op 9 vat met weinig verkoopers, in deze maand was hetzelve niet onder £ 71 en de najaarsmaanden niet onder £ 68 te verkrijgen. Buitenlandsch Slag-Lijnzaad met ongenegen verkoopers en hooger, 116 ℔ mooi Berdiansky f 345, 113 ℔ Tangarok f 320, gehouden. Kanariezaad onveranderd, voor de aangevoerde partijtjes is f 11 tot f 12 naar kwaliteit besteed. Hennepzaad als voren, mooi Inlandsch van den zolder tot f 190 verhandeld. Raapolie willig en f 1.75 per vat duurder betaald. Vliegend f 39 bij partij gedaan. Lijnolie zeer schaarsch en tot f 2.50 per vat hooger moeijelijk te vinden. Vliegend tot f 34½ gezocht. Raap- en Lijnkoeken werden algemeen iets hooger gehouden bij minder genegen verkoopers. Harde Raapkoeken per 1040 stuks f 72 a f 74; idem Lijnkoeken idem f 95 a f 105, en zachte Lijnkoeken idem f 110 a f 130.

AMSTERDAM den 29 April.

KOFFIJ. De heden geveilde 167 v. en 1272 b. Surinaamsch zijn meerendeels verkocht tot f 5½ a f 8¾ de 10 N. ℔.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 16 v. Maryland per Wieland.

HUIDEN. De gisteren gehouden veiling is afgeloopen als volgt: 1000 Padang Runder verk. tot 20 a 40 c.; 1471 Soerab. dito gedeeltelijk verk. en opgeh. tot 30 a 48½ c.; 1189 O. I. dito verk. tot 15 a 23½ c.; 2300 Buffel- verk. tot 17 a 24½; 7041 dito gedeeltelijk verk. en opgeh. tot 18 a 53 c.; 1592 meest Batavia dito grootendeels opgeh. tot 19 a 35 c.; 372 O. I. Runder- verk. tot 33½ a 49½; 283 Soerabaija Buffel- verk. tot 17½ c.; 615 Samarang dito opgeh. tot 19½ a 20½ c.; 528 Soerabaija dito opgeh. tot 18 c.; 188 Buffel- opgeh. tot 17½ a 18½; 1000 Batavia dito gedeeltelijk verk. tot 17½ a 29 c.; 800 dito gedeeltelijk verk. en opgeh. tot 17½ a 33 c.; 1099 Buffel- gedeeltelijk verk. tot 18 c.; 984 Samar. dito verk. tot 17½ c.; 380 Buffel- verk. tot 17½ a 51 c.; 730 Soerab. Runder- gedeeltelijk verk. tot 26½ a 40 c.; 428 dito verk. tot 34½ a 49 c.; 2252 Samarang Buffel- verk. tot 16 a 44 c.; 369 Buffel- opgeh. tot 17½ c.; 1205 Soerabaija dito verk. tot 17 a 18½ c.; 455 ⅞ Soerabaija, ⅛ Samarang dito verk. tot 17 a 20 c.; 541 dito opgeh. tot 18 a 20½ c.; 500 dito verk. tot 17½ a 25½; 1748 dito verk. tot 17½ a 26 c.; 858 ¾ Batavia, ¼ Soerabaija dito gedeeltelijk verk. tot 17 a 26; 440 dito verk. tot 17 a 17½; 1000 Samarang Buffel- gedeeltelijk verk. tot 17 a 19½; 280 dito verk. tot 17½ a 26½ c.; 268 Soerabaija dito opgeh. tot 23 a 28 c.; 1812 dito opgeh. tot 20½ a 26 c.; 432 dito opgeh. tot 15½ a 18 c.; 572 Cochin dito verk. tot 15 a 16; 384 O. I. Rundergedeeltelijk verk. tot 18 a 20½ c.; 202 Kaapsche Huiden opgeh. tot 16 a 20 c.

GRANEN. Tarwe merkelijk hooger: 133 ℔ O. witb. Pools. f 360; 129 ℔ dito f 342; 129, 132 ℔ N. bonte dito f 325, f 340; 135, 136 ℔ Jar. Rostocker f 330; 133 ℔ N. dito f 300; 133 ℔ Jar. Holst. f 320; 134 ℔ Jar. Lubecker f 324; 134 ℔ N. Gelders. f 305. Rogge met goeden handel tot verhoogde prijzen: 125 ℔ Pruiss. f 203, f 204; 125 ℔ Galatz f 195; 120 ℔. Odessa f 185; 114, 118 ℔ Petersb. f 182, f 190; 129 ℔ Rost. f 212. Gerst ruim prijshoudend: 109, 114 ℔ Deensche f 160, f 178. Boekweit f 2 hooger: 119 ℔ Holst. f 180; 114 ℔ Sleeswijksche f 158.

ZADEN enz. Koolzaad £ 59½; Elve £ 64; Fransch £ 61. In veiling ger. Calcutta f 258 a f 261. Op 9 vaten Olie te leveren in April £ 68; in Oct. £ 66½. Lijnzaad f 10 hooger. In veiling 105/106 ℔ Riga f 9; 111/112 ℔ Odessa f 345; 107/108 ℔ Egyptisch f 320. Raapolie flaauwer; op 6/w. f 41; vliegend f 39¾; Bombay f 38½; 1 Mei f 39 a f 38½; 1 Sept. f 37½ a f 37¼; 1 Oct., Nov. en Dec. f 37¾ a f 37½. Lijnolie flaauw. Op 6/w. f 34; vlieg. f 32¾; 1 Mei f 32¼; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 33½. Hennepolie op 6/w. f 36¼. Raapkoeken per 1040 st. f 70 a f 75. Lijnkoeken per 104 stuks f 9 a f 11.

LONDEN den 28 April.

SUIKER. In veiling werden 329 tiersjes Cuba, grootendeels verkocht tot 38/6 a 42/ en 1200 b. Penang tot 36/ a 42. — Van KOFFIJ werd niets verkocht. — RIJST. 3771 b. Penang vonden gedeeltelijk nemers tot 7/6 a 8/ en 6830 b. Rangoon gedeeltelijk tot 7/6 a 8/6. — COCHENILLE. In de gisteren gehouden veiling was volstrekt geen kooplust en werd dien ten gevolge alles opgehouden.

VEEMARKT. Heden werden aangevoerd 670 runderen, 120 kalveren, 5670 schapen en lammeren en 150 varkens. De prijzen waren over het algemeen vaster.

ANTWERPEN den 28 April.

KOFFIJ. De markt blijft zeer vast. Omzet 1500 b. Domingo. — Van RIJST zijn 1100 b. ongep. Necransie verkocht. — SUIKER. Men meldt ons den verkoop van 37 k. Havana en 100/m. kil. brooden R G. — De GRAANMARKT is vast met eenigen handel. Men noteert inl. Tarwe f 11¾, dito Zeeuwsche f 11. Inl. Rogge f 6½, Fransche dito f 6⅜ a f 6½. — ZADEN. Berdiansky Lijn- f 12½ a f 12¾, Odessa dito f 12 en voor 3500 hect. Riga Hennep- betaalde men f 6½. — Van VERWHOUT zijn afgedaan 102/m. kil. St. Domingo Campêche Hout.

HAVRE den 26 April.

KATOEN. De markt blijft nog altijd zeer lusteloos. Slechts 50 b. loco vonden nemers en de prijzen nominaal. Op levering werden 700 b. verkocht tot fr. 101 a 100½ voor bas New-Orleans en 50 b. Mobile per Mei tot fr. 98. — Van KOFFIJ vonden 43 b. Porto Rico nemers tot fr. 83. — SUIKER iets vaster, 79 v. Antilles bedongen fr. 60, 1925 b. Reunion fr. 63 en 500 b. Fernambucq fr. 33 voor n.° 12. — HUIDEN zijn gevaagd. Men noteerde 800 gedr. la Plata tot fr. 140, 1900 gez. dito tot fr. 65 a 67½, 241 gez. Austral. tot fr. 59, 1000 gez. New-Orleans tot fr. 55 en 4500 Rio Grande tot fr. 74, de 2 laatste partijen op levering. — WOL stil. — RIJST zonder handel.

HAMBURG den 28 April.

KOFFIJ. Slechts voor cons. worden eenige zaken gedaan. ZINK zeer flaauw. — GRANEN. Tarwe 8 sh. hooger en Rogge 5 sh. hooger betaald. — RAAPOLIE per Mei 25. 8, per Oct. 25. 4.

PORT LOUIS den 24 Maart.

SUIKER. Het resterende gedeelte van den oogst dat door het slechte weder nog in het binnenland werd teruggehouden, begint nu aan de markt te komen, de kwaliteit laat echter veel te wenschen over. Alles wat voorkomt wordt meestal voor Schotland opgekocht en eene partij van 6500 b. ca. n.° 11 bedong $ 6.75. De Engelsche koopers schijnen veel vertrouwen in het artikel te hebben. Voor Frankrijk wordt bijna niets gekocht. De schatting van den oogst van 200 millioen ℔ zal wel ca. 18 millioen ℔ te klein geweest zijn. — Van RIJST zijn 2 ladingen verkocht tot $ 3.81 a 3.90. — VRACHTEN zonder eenigen handel. — KOERS. Bankpapier, particuliere wissels 1 pCt. premie.

MADRAS den 26 Maart.

SUIKER met weinig aanvoer. Men houdt rs. 30.12 a 31.12. Men verwacht meerderen aanvoer. — INDIGO onveranderd. Men zegt dat voor Kurpoa 42 a 42½ rs. is betaald, goede kwaliteit wordt hooger gehouden. Madras en Pondichery zijn tot 1¼ rs. te koop. De oogst staat gunstig in Cuddapah, maar het is nog te vroeg om eenige begrooting te kunnen maken. — SALPETER zonder handel. — OLIEZADEN voor Engeland en Frankrijk gevraagd; men betaalt rs. 8.2 a 8.10 per baal. — VRACHTEN onveranderd, naar Londen 25/.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van ZATURDAG 30 April 1859, N.° 103.

GEMEENTERAAD VAN ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 28 April.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 34 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Blankenheym, Blom en Hubrecht.

Na de opening der zitting werden de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

De Voorzitter deelde daarop mede, dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van Gedeputeerde Staten: *a*, de goedkeuring op het kohier der plaatselijke directe belasting voor de wijken 1—5; *b*, de goedkeuring op de overeenkomst met den heer Pieters nopens gronden op Fijenoord, en *c*, autorisatie tot het sluiten eener nieuwe overeenkomst betrekkelijk het beurtveer tusschen Rotterdam en Middelburg. — Voor kennisgeving aangenomen.

2°, eene missive van het bestuur der afdeeling Rotterdam, Schiedam en omstreken der Hollandsche Maatschappij van landbouw, om dank te betuigen voor de verleende subsidie bij gelegenheid der laatste tentoonstelling alhier. — Mede voor kennisgeving aangenomen.

3°. van Burgemeester en Wethouders een verzoek om te worden gemagtigd tot het afleveren aan eene gemeente, welke daartoe aanzoek heeft gedaan, van eene hoeveelheid van 600,000 stuks afgesleten keisteenen a *f* 11.50. — Toegestaan.

4°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, om eenige noodzakelijke verbeteringen te brengen in het lokaal van den arrondissements-ijker in het Boterhuis alhier, waartoe eene som van *f* 500 zal worden gevorderd. — Goedgekeurd.

5°, rapporten der commissien, belast geweest met het nazien der rekeningen over 1858 van het H. Geest- of Oudemannenhuis, de Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen en de Volksschool, alle welke rekeningen in orde bevonden waren, weshalve werd geadviseerd dezelve goed te keuren. — Met dankzegging aan de commissien werden de rekeningen goedgekeurd.

6°, van den kerkeraad der Hoogduitsche Protestantsche gemeente alhier aanzoek om den afstand, zoo mogelijk kosteloos, van eenigen grond voor het Tweede Nieuwewerk in de nabijheid van het Zeemanshuis, tot het oprigten van een kerkgebouw. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders tot het uitbrengen van een prae-advies.

7°, een verzoek van den heer P. Kraemers, om benoemd te worden tot makelaar in droogerijen en verwwaren. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

En 8°, verschillende reclames nopens de plaatselijke directe belasting, omtrent eene van welke straks rapport zou worden uitgebragt. — Voor kennisgeving aangenomen.

Na de mededeeling der ingekomen stukken werd in de eerste plaats overgegaan tot de benoeming der stembureaux voor de verkiezing op 10 mei aanstaande van leden der Provinciale Staten. De uitslag der stemming was, dat de bureaux werden zamengesteld als volgt: 1ste bureau, voorzitter de heer Blankenheym en stemopnemers de heeren Plate en van Reesema; 2de bureau, voorzitter de heer Schadee en stemopnemers de heeren van der Hoop en Pincoffs; 3de bureau, voorzitter de heer Burgemeester en stemopnemers de heeren Hoynck van Papendrecht en de Critter, en 4de bureau, voorzitter de heer Hoffmann en stemopnemers de heeren van Rijckevorsel en Offers.

Tot commiezen-surnumerair werden daarna op nieuw met 26 stemmen benoemd P. W. Bax, J. Beker en J. W. Fierink, terwijl 7 blanco-biljetten werden ingeleverd.

Met 24 stemmen tegen 1 werd vervolgens tot makelaar in tabak benoemd de heer K. Schoon, terwijl 8 blanco-biljetten in de bus werden gevonden.

Alsnu werd rapport uitgebragt omtrent eene reclame wegens aanslag in de plaatselijke directe belasting, luidende de conclusie van dat rapport om de adressante te renvoyeren aan Gedeputeerde Staten, waartoe besloten werd.

Vervolgens was aan de orde de voortzetting der beraadslagingen over het project tot het aanleggen van nieuwe straten en over het rapport der commissie tot onderzoek naar verbeteringen in den toestand der gemeente.

De *Voorzitter* ving aan met de verklaring, dat het hem leed had gedaan dat de heer van Reesema in de vorige vergadering zijn voorstel had ingetrokken, omdat door dat voorstel aan de spetiale commissie de weg geopend zou zijn om aan te toonen in welker voege het plan ten uitvoer kon worden gelegd zonder nieuwe lasten op de burgerij te leggen.

De heer *Eickma* achtte de uitvoering van de voorgestelde plannen gebiedend noodzakelijk, en wel in de eerste plaats uit een sanitair oogpunt; de spreker vestigde de aandacht op een gewigtig feit, namelijk, dat, ofschoon de gezondheidstoestand in de laatste jaren niet ongunstig kan genoemd worden, de kindersterfte niet is verminderd en een cijfer heeft bereikt, zoo als bijna nergens in Nederland wordt aangetroffen. Te dien opzigte beriep hij zich op een staat, opgemaakt bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, waaruit blijkt, dat op de 10,000 kinderen beneden het jaar sterven in Leeuwarden 1754, Maastricht 1972, Zwolle 2008, Groningen 2114, Deventer 2336, Breda 2381, Arnhem 2410, Leyden 2778, Haarlem 2874, 's Hertogenbosch 2890, 's Hage 3012, Utrecht 3067, Amsterdam 3236, Middelburg 3333, Rotterdam 3521 en Dordrecht 3584; meer dan 1/2 van hen die in Rotterdam geboren worden overleven niet het eerste levensjaar. — In Engeland heeft de statistiek in de laatste jaren aangetoond, dat in die steden, alwaar afdoende verbeteringen waren tot stand gebragt, de levensduur is toegenomen en het sterfte-cijfer verminderd en daardoor is tevens bevestigd hetgeen reeds in 1848 in het Huis der Gemeenten, bij gelegenheid van eene enquête, was uitgesproken, „dat de kindersterfte de juiste maatstaf is voor de zuiverheid der dampkringslucht." — De spreker vermeende dat die groote kindersterfte voor een gedeelte moet toegeschreven worden aan het toenemende bederf van *lucht* en *water*, en de bronnen van die onreinheid bekend zijnde, achtte hij dat de eenige middelen, die tot herstel kunnen leiden, bestaan in het verbeteren van den bodem in de polderstad, het aanbrengen van een ruimen toevoer van *licht*, *lucht* en *drinkwater*, gepaard met een volkomen afvoer van alle verbruikte en afgescheidene stoffen. — In de tweede plaats achtte hij de uitvoering van de voorgestelde plannen noodzakelijk, met het oog op de klimmende bevolking van Rotterdam. Hij herinnerde daarbij dat de bevolking in de laatste tien jaren met 18,171 zielen is toegenomen, en tevens dat die vermeerdering in eene progressie reeks heeft plaats gehad. Indien men derhalve den bloei en welvaart der gemeente zal blijven bevorderen, wordt men genoodzaakt de polderstad zoodanig te verbeteren, dat zij een veilig en gezond terrein aanbiedt voor de klimmende bevolking. — Ten derde achtte hij de uitvoering van de voorgestelde werken in de polderstad noodzakelijk, omdat zij in het naauwste verband staan met het water-project, dat niets anders is dan eene voorbereiding van de regeling der lanen, en waardoor de gelegenheid zal geopend worden, om een geregelden afvoer van de onreine stoffen uit alle deelen van den polder te verzekeren, en de spreker vermeende dat op dit oogenblik noch het stoomgemaal, noch de wetering afdoende verbetering in dat gedeelte der gemeente zal aanbrengen, indien daarbij niet gelijktijdig gepaard gaat het aanleggen van zeven straten, dwars door de lanen heen, vergezeld van riolen en waterbuizen. De achtereenvolgende uitvoering van het gansche plan kan alleen tot het gewenschte doel leiden, en de commissie had dan ook gemeend dat, welk verschil van gevoelen er over de uitvoering der details mogt ontstaan, het getal der ontworpen straten geene vermindering kon ondergaan, dewijl daardoor het hoofddoel der ontworpene verbeteringen, namelijk het wegnemen der slooten, zou gemist worden. — De spreker eindigde met te herinneren, dat Rotterdam niet meer de gezondste stad van Nederland is, en dat de ondervinding heeft bewezen, dat, telkenmale wanneer de cholera heeft geheerscht, Rotterdam een uitgezochte plek, een bakermat van die ziekte was, alwaar het grootste aantal slagtoffers geëischt werd. — De dringende behoefte naar verbetering zal wel door niemand ontkend worden, en hij vertrouwde derhalve, dat de Gemeenteraad zich niet zal laten afschrikken door de kosten, verbonden aan de uitvoering van de voorgestelde plannen, waarbij de dierbaarste belangen der burgerij op het spel staan.

De heer *F. van Vollenhoven* meende, dat het doel, om spoedig voldoende verbetering van den toestand der polderstad daar te stellen, met veel minder bezwaar voor de gemeente-finantien en dus voor de burgerij kan worden bereikt, dan volgens het nu voorgestelde stratenplan. Dat plan had hij naauwgezet onderzocht. Volgens de uitdrukking van den heer van Reesema, had hij er *studie* van gemaakt. Dat had hij gedaan, omdat hij gaarne zelf onderzoekt, zelf ziet en zelf oordeelt, zonder blindelings de opgaven of berekeningen van anderen te volgen. De ondervinding toch leert, dat zelfs ook zij die deskundigen heeten, zich ook in hun eigen vak al zeer kunnen vergissen en schromelijk misrekenen. Twee der in het plan voorgestelde straten had hij niet alleen op de kaart maar ook op het terrein zelf onderzocht en voor elk dier straten een ander tracé gevonden, dat hij meende veel minder kostbaar en even doelmatig te zijn, als het voorgestelde. Beide tracés had hij reeds eenigen tijd geleden aan den heer Burgemeester opgegeven. Het belang der burgerij vordert het plan niet kostbaarder te maken dan noodig is, en de spreker vond het onnoodig om, behalve de voor de straten benoodigde percelen, ook nog zooveel nabijgelegen percelen aan te koopen als bij voorbeeld het ook ter onteigening opgegeven door den heer Plate bewoonde perceel, en meer dergelijken, en geloofde ook niet dat al de voorgestelde straten noodig waren. De breedte van 20 el achtte hij zelfs voor de hoofdstraten ook niet noodig. De Prinsenstraat toch is ruim en slechts circa 13 el breed; de spreker vond 15 el eene voldoende breedte. Dan behoeft men ook minder te onteigenen of houdt meer grond ter verkoop over, en de aanleg en het jaarlijksch onderhoud dier straten zal veel minder kosten. De zuivere waarde der te onteigenen percelen was naar de meening des sprekers in het plan veel te laag opgegeven; — en daarbij komt dan nog de betrekkelijke waarde voor op sommige percelen gevestigde bedrijven enz., waarvoor in het plan niets is gerekend. — Gaat men nu na wat de onteigening voor het water-project heeft gekost, namelijk met de kosten meer dan het dubbel van hetgeen de benoodigde percelen bij de globale begrooting van dat ontwerp geschat waren, 108 per cent daarboven, dan vreesde hij dat de onteigening voor het voorgestelde stratenplan, in de polderstad alléén, in plaats van de geraamde *f* 1,985,393, ongeveer *f* 4,000,000 zal kosten. De opgegeven som voor dempen van slooten, aanvoer van grond, bestrating, riolen enz., was, naar hij vreesde, ook te laag geraamd. Even als bij het water-project en meer andere werken, zal de raming wel weder door de werkelijke kosten worden overtroffen. Het voorgestelde riolen-systema zou zijns inziens ook veel te wenschen overlaten. De bodems der riolen in de polderstad zullen aan het begin 1,60 el en aan het einde 1,80 el onder R. p. liggen, en het maaiveld is aldaar niet hooger dan ongeveer 1,40 el onder R. p.; hoewel de tuingronden er nu in den regel wel iets hooger liggen, moest hij toch betwijfelen of de werking dier riolen, en vooral die der spruitriolen, wel zal voldoen. Om al die redenen en omdat, naar zijne meening, het plan, zoo als het daar ligt, niet zal kunnen worden uitgevoerd zonder aanmerkelijke verhooging van belasting, vond hij, ook met het oog op het rapport der commissie van finantiën dd. 13 april 1858, geene vrijheid zijne goedkeuring te geven aan het stratenplan zoo als het nu was ingeleverd.

De heer *van der Looy* zeide, dat de vraag, of het plan goed en nuttig is, volmondig met ja beantwoord moest worden. Hij stemde in met hetgene door den heer Eickma ten aanzien van de kindersterfte was uiteengezet, waarbij nog kwam de overbevolking van de binnenstad, welk een en ander de aanneming van het plan nuttig en noodig maakt; men behoefde daarom alles niet op eens uit te voeren, het gold alleen het vaststellen van het beginsel, waarna de uitvoering successief kon volgen.

De heer *Pincoffs* kon zich, ofschoon op eenigzins andere gronden als de heer F. van Vollenhoven, niet vereenigen met het plan. Hij kon echter geen tegenstander van het plan genoemd worden, want vroeger had hij de benoeming der spetiale commissie sterk ondersteund, en evenwel kon hij thans zijne stem niet geven aan de voorstellen dier commissie. Hij zou niet in de technische details afdalen, want wat dit betrof verliet hij zich op de deskundigen en op Burgemeester en Wethouders. Maar op het finantiële wilde hij de aandacht vestigen; men heeft gezegd, dat in de eerste jaren geen gelden voor de uitvoering van het plan noodig zullen zijn; dat nog gelden van de leening van twee millioen zullen overblijven; dat met de uitbreiding der stad ook de inkomsten zullen toenemen; maar dit kon hij niet onderschrijven. Hij wees op het bekende rapport der commissie van finantien, waaruit gebleken was dat men, in verband met de finantiële krachten, niet verder mogt gaan dan eene leening van twee millioen, welke twee millioen wel niet geheel in de gemeentekas zullen vloeijen, daar men bij den tegenwoordigen toestand van Europa wel tegen een lageren koers zal moeten uitgeven, zoodat men niet te veel op het overschot van die leening kon rekenen, en dan deinsde hij bij den bestaanden politieken toestand terug voor het aannemen van een voorstel, dat in een volgend jaar het aangaan eener nieuwe leening noodig zal maken. Buitendien had het plan niet in alle deelen zijne adhaesie, omdat hij daarin geene genoegzame vastheid van beginsel vond. Kon derhalve de commissie haar voorstel in dier voege wijzigen dat alleen het hoofdbeginsel van het plan werd aangenomen, maar de uitvoering daarvan aan de finantiële bezwaren ondergeschikt blijven zou, dan zou hij voor het voorstel stemmen, maar kon dit niet, dan zou hij zijne stem schenken aan het voorstel van Burgemeester en Wethouders tot gedeeltelijke uitvoering van het plan.

De heer *Ledeboer* had, toen hij in de vorige vergadering het voorstel van den heer van Reesema had bestreden, zich over het plan zelf niet uitgelaten, omdat hij begreep dat het toen niet aan de orde was. Thans zou hij daaromtrent een en ander in het midden brengen. Hij had het rapport nopens de plannen, welke door de commissie waren voorgedragen, met veel belangstelling gelezen, en wilde gaarne erkennen, dat hij zich met het hoofddenkbeeld daarvan wel kon vereenigen. Even als zij was hij doordrongen dat het van het hoogste belang is den toestand van de polderstad te verbeteren, een geregeld plan te ontwerpen voor de verdere uitbreiding van de stad, maar hoe wenschelijk het zijn mogt, moest men toch met de finantiële krachten van de gemeente te rade gaan, en de spreker kon zich niet vereenigen met het gevoelen van die leden, welke van oordeel zijn dat men het werk reeds dadelijk zou kunnen aanvangen; hij voor zich hield zulks voor onmogelijk met het oog op den finantiëlen toestand der gemeente. Het is nog geheel onzeker wat de uitvoering van het waterproject en van de overige groote werken zal kosten en hoeveel deze de ramingen zullen te boven gaan; men had daarvan reeds de bewijzen en zou men dan nu reeds gaan anticiperen op een mogelijk batig slot om zulk een kolossaal werk te ondernemen; hij voor zich zou het onverantwoordelijk achten. Voor de uitvoering zouden belangrijke leeningen moeten worden gedaan en van waar moesten de interest en aflossing komen? Uit nieuwe belastingen of verhooging van de bestaande? Men had reeds gezien hoeveel tegenspraak de voorstellen der commissie van finantien ten vorigen jare hadden ondervonden en hoe zou het dan met de burgerij zijn? zou die met vermeerderde opbrengst zoo ingenomen wezen? De spreker twijfelde daaraan zeer. Intusschen nam dit alles niets weg van de waarde van het plan, en zou hij alleen eenige aanmerkingen in het midden brengen, welke hem bij de lezing waren voorgekomen. Vooraf moest hij echter éénе opmerking maken. Toen het water-project gearresteerd is, was dit bepaald met het oogmerk om den toestand van de polderstad te verbeteren ook uit een sanitair oogpunt. Allen waren overtuigd dat het geen radikaal middel was en slechts een aanvang, maar sommige adviezen welke hij gehoord had hadden den schijn, alsof dit niets beteekent, alsof er voor de polderstad nog niets was gedaan; men had dan de belangrijke sommen, welke dit gekost heeft en nog kosten zal, wel kunnen sparen.

Thans overgaande tot de mededeeling der aanmerkingen op het plan, erkende de spreker dat het zeer doelmatig is om breede en regte straten te ontwerpen, doch om die onvoorwaardelijk eene breedte van 20 ellen te geven kwam hem om de meerdere kostbaarheid voor de onteigening onnoodig voor; was er sprake van het bebouwen van een geheel nieuw terrein, dan was het een ander geval. Door den heer F. van Vollenhoven was gewezen op de breedte van de Prinsestraat, de spreker wees op de Baan; men heeft in der tijd begrepen dat daar eene breedte van 11 a 12 ellen voldoende was, en zelfs de overige breedte verkocht. Evenzoo zijn regte straten verkieslijk, doch wanneer daarvoor kostbare onteigeningen moeten plaats hebben, achtte hij het veel doelmatiger daarvan af te wijken, en gaarne had hij gezien dat de commissie dit meer in het oog had gehouden. Zoo zag hij volstrekt geen noodzaak, dat de geprojecteerde straat B dwars door den Hortus wordt heengelegd, waardoor zware kosten zouden moeten worden gemaakt om die ergens anders te brengen; men kon door die zijwaarts te leggen éénе in plaats van twee straten maken. Evenzoo was het met de straten C en D tusschen den Binnenweg en de Kruiskade; hier zou men met éénе straat kunnen volstaan en die op een punt brengen dat het minste bebouwd en daardoor het voordeeligste te onteigenen is; men zou toch nergens aldaar nog eene brug over den Singel leggen, en de spreker zag de noodzakelijkheid niet in dat de nieuwe straten in verband moesten worden gebragt met de bestaande straten in de binnenstad. Zoo ook de straat G; wanneer die volgens het plan wierd aangelegd, zou die gedeeltelijk het terrein van het Vrouwe Groenevelds-gesticht innemen en alzoo eene kostbare onteigening veroorzaken, terwijl de spreker volstrekt het verband niet inzag om die straat regt op de Hoogstraat te doen uitloopen en eene brug over den Singel te leggen. Dit waren eenige algemeene opmerkingen, welke den spreker van belang voorgekomen waren. Zich vereenigende met het algemeene denkbeeld tot het traceren van straten, achtte hij het verkieslijk die voor het oogenblik nog niet te bepalen, maar van omstandigheden te laten afhangen op het oogenblik dat men daarmede aanvangt; hierdoor zou de speculatie-geest ook worden tegengehouden om zich meester te maken van de terreinen, dewijl men dan meer in het onzekere blijft. Over het riolensysteem kon de spreker minder oordeelen; éénе gedachte stond echter bij hem vast, namelijk dat de nieuw aan te leggen straten zoo hoog mogelijk moeten worden gelegd en in ieder geval niet lager dan de kade van den Singel, want de lage ligging brengt een ongezonden toestand te weeg. Eindelijk werd in het rapport nog gesproken over het dempen van het Achterklooster, de Kipsloot en de Botersloot; de spreker verklaarde zich bepaald tegen het dempen van de Botersloot, waarin hij geen nut hoegenaamd maar integendeel groote stremming zag; de Kipsloot en het Achterklooster was een ander geval. Ten slotte verklaarde hij in de gegeven omstandigheden het aannemen van het voorstel van Burgemeester en Wethouders het beste te achten, waardoor eene successive uitvoering mogelijk zou worden, indien de finantien dit toelaten.

De heer *Obreen* zeide op nieuw te moeten betuigen dat hij met bijzondere belangstelling kennis had genomen van het plan voor de polderstad en dat hij geheel doordrongen was dat aldaar verbeteringen moeten plaats hebben, zoowel in het belang der gezondheid niet alleen voor dat gedeelte maar voor de geheele gemeente en ook voor de goede circulatie. Bij dat plan is een kaartje gevoegd, waarbij, naar zijne meening, eenige meerdere toelichting niet overbodig zou geweest zijn. Hij heeft het evenwel alleen beschouwd als eene verzameling en zamenvatting der plans, die achtereenvolgens gemaakt zijn tot uitbreiding der stad en dit zal dan ook wel de reden zijn dat het geheele park er als het ware op verdwenen is, en de overzijde der Maas er in opgenomen, daar die plans waarschijnlijk reeds gemaakt zijn toen er nog geen park bestond, en er nog geen questie van kon zijn. Moest het evenwel later in het belang van handel en scheepvaart wezen en deze zich zoo ontwikkelen dat de opoffering dier fraaije wandeling noodzakelijk was, dan zou men er die zeker wel voor over hebben, maar dit was, even als Fijenoord, van later zorg en kon men eerst, door uitbreiding, ten oosten Kralingen en ten westen Delfshaven bereiken. Met genoegen zag hij dan ook die uitbreiding naar de westzijde op den voorgrond geplaatst en beaamde ten volle wat daaromtrent op pag. 16 en 17 tot aanprijzing en staving van dat gevoelen voorkomt. Hij heeft evenwel nog groote bezwaren tegen sommige voorstellen ten aanzien der binnenstad en wanneer over het plan, zoo als het daar ligt, in zijn geheel moest worden gestemd, dan zou hij er zijne stem aan moeten weigeren. Nog had hij bezwaren tegen het getal straten in de polderstad en vond dat op den Coolsingel tusschen de Kruiskade, die met der tijd zeker verder verbreed zal worden, en den Binnenweg, de afstand te kort is voor twee straten. Ook deelde hij het gevoelen der leden die ze al te breed vinden. Zijn hoofdbezwaar bleef evenwel het finantiële en hij zou daarvoor eene autoriteit aanhalen die zeker niet gewraakt zou worden, namelijk de finantiële commissie, die in haar rapport, dat reeds aangehaald is, zegt: „Eene gemeente moet bij hare ontwerpen te rade gaan met hare finantiële krachten, en als men nu de overtuiging heeft dat die krachten op dit oogenblik niet toelaten om eene grootere schuldenlast dan 2 millioen te dragen, dan blijft er niets over dan om deze ontwerpen met dit cijfer in overeenstemming te brengen. Juist daarom hebben wij gemeend eene grens te moeten stellen aan onze uitgaven, door een vast cijfer van inkomsten aan te nemen. Houdt men nu daaraan vast dan kunnen wij, zonder al te veel inspanning, veel goeds tot stand brengen, maar laat men dit beginsel los en brengt men zonder op de finantiële krachten der burgerij te letten alle plannen ten uitvoer, waaraan men meent dat Rotterdam behoefte heeft, dan hebben wij de stellige overtuiging dat eenmaal gebeuren zal wat wij reeds als onze meening hebben uitgesproken, namelijk: dat wij onder onzen schuldenlast zullen bezwijken. Daarom laat ons voorzigtig zijn, laat ons de schoone toekomst, die Rotterdam te gemoet gaat, niet op het spel zetten, door *onbesuisd voorwaarts* te vliegen in plaats van bedaard vooruit te gaan en het terrein van alle kanten goed te overzien." Met die grens op 2 millioen te bepalen heeft de commissie haar reeds veel verder uitgestrekt dan de spreker dit zou hebben durven doen, en van die 2 millioen zal niet veel meer dan *f* 500/m. voor het nieuwe stratenplan beschikbaar blijven, zoodat de gestelde grens door het aannemen dier plans waarschijnlijk met minstens 2½ millioen guldens zou moeten overschreden worden. Hierbij komen nog de staatkundige verwikkelingen der laatste dagen; om al die bezwaren zou hij het onberaden vinden het geheele plan op eens aan te nemen en was hij gezind om voor het partiële voorstel van Burgemeester en Wethouders, wat daaraan te gemoet komt, te stemmen. Nog een punt moest hij bespreken. Bij sommige sprekers straalde, naar zijne meening, het denkbeeld door als of de Raad, door het benoemen der commissie, zich reeds tot het aannemen van hare plans verbonden had. Hij moest dit ten stelligste tegenspreken. Hij ten minste en hij vermeende ook vele andere leden hadden hunne stem uitdrukkelijk voorbehouden en hij beschouwde zich geheel vrij om die plans aan te nemen of te verwerpen, wanneer zij te groote uitgaven vorderen.

De heer *J. van Vollenhoven* opperde de vraag, of er onvermijdelijke noodzakelijkheid bestaat dat het plan tot stand komt? Die vraag moest, zijns oordeels,

bevestigend worden beantwoord: 1°, uit een sanitair oogpunt; 2°, wegens de vermeerdering der populatie, welke moet geborgen worden, en 3°, uit hoofde van de overbevolking der binnenstad, welke naar de polderstad moet deboucheren. Het tegenwoordig plan moet strekken tot voltooijing van het water-project dat in uitvoering is, en werd dit plan niet volvoerd dan zou het nut van het water-project daardoor veel worden verminderd. Het plan moet *nu* worden uitgevoerd en *zoo* als het is voorgesteld, omdat na tien jaren bij toeneming der bevolking de uitvoering niet meer doenlijk zou wezen. De verantwoording van eene verwerping van het plan mag men met het oog op de toekomst van Rotterdam niet op zich laden men zou zich daardoor eene veroordeeling van het nageslacht op den hals halen. Er waren eenige aanmerkingen van technischen aard gemaakt; hij zou in eene beantwoording daarvan niet treden, maar zulks aan den ingenieur en den directeur der gemeentewerken overlaten; hij verklaarde zich echter tegen het aannemen van eene mindere breedte dan 20 el voor de straten, want dat men anders ongelukkig werk zou leveren; het beginsel was dan ook aangenomen bij de daarstelling van de Westerstraat en de Maasstraat, en wat in de buitenstad noodig is mag ook noodig worden geacht in de polderstad. Zijne conclusie was, dat hij gaarne zijne stem aan het aanhangige plan wilde schenken. Wat het finantiële betreft, eerst na anderhalf of twee jaren zou men geld voor de uitvoering van het plan noodig hebben en dan kon de uitvoering langzamerhand plaats hebben, maar het plan moest men nu in zijn geheel aannemen.

De zitting werd hierop geschorst tot des avonds ten half zeven ure.

Avondzitting van Donderdag 28 April.

Tegenwoordig 32 leden. Afwezig de heeren Blankenheym, Blom, van Casteel, Hubrecht en Sander.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het stratenplan.

De heer *van Rijckevorsel* had met leedwezen vernomen, dat vele sprekers de uitvoering van het plan noodig achtten, maar voor de finantiële bezwaren terug deinsden. Toen de heer Eickma den tegenwoordigen toestand van de polder- en binnenstad schilderde, hoopte de spreker dat de heer Eickma ook een blik in de toekomst zou werpen en schetsen wat ons bij de niet aanneming van het plan te wachten staat; de spreker zou echter niets voegen bij hetgene door twee in de zaak ervaren mannen was bijgebragt om de noodzakelijkheid der uitvoering van het plan te betoogen. Hij zou alleen het finantiële gedeelte bespreken. Zoolang hij lid was van de commissie voor finantiën had hij geijverd tegen alle uitgaven, welke niet direct noodig konden worden geacht, maar voor deze uitgave zou hij stemmen, hoewel die zwaar op de finantiën der gemeente zal wegen, maar hij was er evenwel voor, dewijl men anders later in nog ergeren toestand zou geraken. Wanneer het geheele plan niet wordt aangenomen en daarvan, volgens het voorstel van Burgemeester en Wethouders, later slechts een deel wordt uitgevoerd, dan vreesde de spreker dat zulk gedeelte evenveel zal kosten als thans voor het geheel gevorderd wordt. Hij stelde de zaak geheel gelijk met het verzuimen om zich tegen een buitenlandschen vijand te wapenen, ten gevolge waarvan men later meer zou moeten geven dan voor eene behoorlijke wapening gevorderd zou zijn. Was hij wèl geïnformeerd, dan was 15 jaren geleden bij den ouden Raad het tegenwoordige plan ook aanhangig geweest en ware dat toen aangenomen, dan zou de uitvoering daarvan toen zoo vele tienduizenden hebben gevorderd als die nu honderdduizenden kosten zal, en evenwel zal men er nu toe moeten komen, want bepaalde men zich tot een gedeelte dan zou het kwaad op andere punten nog verergeren, waar men nog meer zou gaan bouwen dan vroeger. Daarom moest men nu de onteigening voor het geheele plan aanvragen en dan de uitvoering successief doen plaats grijpen. Men zal voorzeker meer behoeven dan geraamd is, maar van de leening van twee millioenen zullen toch 300, 400 a 500 duizend gulden overblijven, de opbrengst der belastingen zal klimmen en daardoor zal men in staat zijn het werk te beginnen. De politieke omstandigheden zouden de uitvoering kunnen vertragen, maar daarom kon men nu evenwel het plan in beginsel aannemen, om dan later te overwegen hoe de uitvoering zal geschieden. Geschiedt dit niet, dan wordt de uitvoering later eene onmogelijkheid of zal zooveel geld kosten dat men nog meer dan nu voor de uitvoering terugdeinzen zal. Het tegenwoordig plan is een noodzakelijk gevolg van het water-project en wordt het niet aangenomen, dan zal het water-project veel van zijn nut hebben verloren. De spreker meende, dat de politieke toestand te veel drukte op de zienswijze der leden ten deze; er bestond gevaar in een langer uitstel, en hij hoopte dat de Raad, die reeds vele cordate besluiten had genomen, nu ook niet zou terugdeinsen dat zoo noodzakelijke plan aan te nemen.

De heer *Mees* herinnerde aan eene vroeger ten aanzien van de polderstad ingediende memorie, en zeide hoe het dan ook geene verwondering zou baren dat hij het tegenwoordig plan met belangstelling had begroet. Maar, zijns oordeels, ging het de finantiële krachten der gemeente te boven. Door de leening van twee millioen zouden de jaarlijksche uitgaven reeds aanzienlijk klimmen en wanneer die door dit plan nu weer moesten stijgen, wat zouden dan de gevolgen zijn, wanneer, wat God verhoede! een Europesche oorlog uitbrak. Ten slotte wees hij nog op het moeijelijke om het geheele plan hier in alle bijzonderheden na te gaan en te overwegen.

De heer *van Oordt* zeide, dat aan de wenschelijkheid der uitvoering van het plan niet werd getwijfeld, maar dat alleen bezwaar bestaat om de middelen tot de uitvoering te vinden. Hij stemde in met hetgene door de heeren Obreen en Pincoffs was in het midden gebragt en vond bezwaar het plan aan te nemen zoo als het daar ligt, en zulks te meer in de tegenwoordige politieke omstandigheden. Hij kon zijne verwondering niet verbergen dat de heer van Rijckevorsel, die nog zoo kort geleden had gezegd dat de gemeente geene meerdere lasten kan dragen dan uit eene leening van twee millioen zouden voortvloeijen, nu zoo geheel anders had gesproken. Hoe wenschelijk het plan ook mogt zijn, hij kon er niet toe komen dat in zijn geheel aan te nemen, maar zou zich vereenigen met het voorstel van Burgemeester en Wethouders, waardoor de zaak begonnen zou worden en trapsgewijze uitgevoerd zou kunnen worden.

De heer *Bichon van IJsselmonde* wilde het plan in beginsel aangenomen zien, maar dan Burgemeester en Wethouders uitnoodigen naar gelang van omstandigheden voorstellen aan den Raad te doen tot uitvoering van gedeelten.

De heer *Beelaerts van Blokland* merkte op, dat het hier eene dubbele levensquestie gold, het physieke leven en het finantiële leven. Zijns oordeels moest men eene onderlinge zamenwerking uitlokken tot heil en welzijn der publieke zaak. Kon het geheele plan niet ten uitvoer worden gelegd, dan moest men ten minste voorkomen dat de toestand nog verergerde, en daartoe was noodig dat Burgemeester en Wethouders konden beletten het verder bouwen in de lijnen van het plan, en zulks kan niet wanneer het plan in zijn geheel niet in beginsel wordt aangenomen; zulks wilde hij derhalve, maar dan tevens aan Burgemeester en Wethouders een nader overleg met de commissie opgedragen zien over wijzigingen van het plan.

De heer *Löhnis* opperde nu de vraag, wat eigenlijk in discussie was; het geheele plan, of een deel daarvan, dan wel het voorstel van Burgemeester en Wethouders? — Nadat de *Voorzitter* had geantwoord, dat het geheele plan in behandeling was, zeide de heer *Schadee* dat hij de vraag van den heer Löhnis als eene motie van orde beschouwde, welke hij wel kon deelen, en daarom zou hij gaarne zien dat de commissie bepaalde voorstellen formuleerde, waarover kon worden gestemd. — Zulks gaf nu tot eene tusschen-discussie aanleiding, waarbij door de leden der commissie werd beweerd, dat in hun rapport wel degelijk voorstellen waren vervat, terwijl de heer *Schadee* de zaak anders bleef beschouwen. — De *Voorzitter* maakte aan dit incident een einde, door de verklaring, dat hij de leden de gelegenheid wilde laten hun gevoelen over het geheele plan mede te deelen.

De heer *Smalt* had gemeend het woord niet te vragen omdat er over de zaak in behandeling zoo veel is gesproken, waarmede hij zich volkomen kon vereenigen. Maar na hetgeen zoo binnen als buiten deze Kamer ook is gezegd, schroomde hij niet om zijne uit te brengen stem te motiveren en voor zijn gevoelen uit te komen. Na de vele en langdurige bespreking der intusschen gedane motie van orde zou hij zijn gevoelen niet terughouden, daar het geen dissonant zou zijn. De geachte Voorzitter gaf heden morgen zijn leedwezen te kennen, dat de heer van Reesema zijn voorstel voor acht dagen had ingetrokken waardoor anders de commissie van het ontwerp met die van finantien van haar gevoelen had kunnen doen blijken, hoe de uitvoering van het grootsche plan, zonder de burgerij op nieuw en niet onbelangrijk te bezwaren, mogelijk zou kunnen zijn. Vele redeneringen, en met zeer donkere kleuren afschilderen van een toestand die algemeen wordt gekend, waren onnoodig geweest, en spreker betreurde het met den geachten Voorzitter, omdat hij er ook zijne stem aan had kunnen geven. In het maatschappelijk leven geloofde hij dat de spreuk „Wie, die een toren wil „bouwen zal zich niet eerst nederzetten om de kosten „te berekenen," nog moet worden in 't oog gehouden, die men in de handelingen bij de Hooge Regering nog telkens ziet toepassen. Of zal er ooit een grootsch plan dat met de finantien in een naauw verband staat, aan de Kamers onzer Staten worden voorgedragen, zonder finantiëlen steun? het ontwerp in de eene en het finantiële middel niet in de andere hand; men zou het zeker als onvatbaar voor behandeling afwijzen, hoe ingenomen misschien met het ontwerp zelf. In die positie waren vele met den spreker, en indien hij volkomen beaamde, hetgeen ook heden door den heer Pincoffs zoo juist was betoogd, dan voegde hij er met hem den wensch bij dat Burgemeester en Wethouders het middel mogten kunnen vinden, om bij eene stuksgewijze uitvoering de belemmeringen die men daarbij intusschen zou willen in den weg stellen te kunnen voorkomen. Zoolang het finantiële hoofdpunt zijn hoofdbezwaar blijft, dat de spreker nog niet had hooren opheffen, zou hij zich in geene beschouwingen over het plan zelf, vatbaar voor wijzigingen, begeven, ook niet in becijferingen wat na verloop van jaren het finantiële resultaat der onderneming zal kunnen zijn. De spreker kon er zich ook veel goeds van voorspiegelen, maar hij verlangde te weten, hoe in 't begin de bezwaren, die uit een allerbelangrijkst op te nemen kapitaal voor de uitgaven al dadelijk moeten voorkomen, zouden kunnen worden gedekt, in verband met hetgeen ten gevolge daarvan als een nieuwe en zware last op de burgerij zou moeten gelegd worden. De spreker waagde zich voorwetens op geen lossen grond, hem bleef dus niets over dan afstemming van het voorstel der commissie en zoo het amendement van Burgemeester en Wethouders zal worden voorgesteld, dat te ondersteunen.

De heer *Viruly* verklaarde zich met het voorstel van Burgemeester en Wethouders te zullen vereenigen. Ware de politieke horizon helder, dan zou hij het plan kunnen aannemen, vertrouwende op den bloei der gemeente, doch thans kon hij daartoe niet besluiten.

De heer *van Reesema* trad nu als warm voorstander en verdediger van het aanhangige plan op. Hij zou slechts in eenige algemeene beschouwingen over het plan treden en niet over de bijzonderheden, wat hij overliet aan den ingenieur en den directeur, en aan hen die daarvan eene studie gemaakt hebben. Had men 15 jaren geleden het plan uitgevoerd, men zou het thans niet onder zooveel ongunstiger omstandigheden behoeven te overwegen. Ieder was intusschen overtuigd van de dringende noodzakelijkheid om de gemeente te verlossen van de polderstad en de digt bevolkte binnenstad. Hij zou niet spreken van de gevolgen van den bestaanden toestand; hij wenschte het niet te noemen een kindermoord, want het geschiedde niet met opzet. Allen waren het toch eens en de vraag was alleen of het plan uitvoerbaar was. Maar wanneer de noodzakelijkheid door allen erkend was, trad dit op den achtergrond; de finantiële hulpmiddelen eener gemeente waren toch zeer rekbaar. Men moest bij de beoordeeling der zaak het oog op de toekomst vestigen; door den heer Obreen was met het oog op het rapport der commissie van finantien gezegd, dat men de schoone toekomst van Rotterdam niet mogt bederven, doch zijns oordeels werd die niet bedorven door de bevolking in tien jaren *f* 150,000 meer belasting te doen opbrengen. Hij keerde de vraag om en vroeg: wat zal de schoone toekomst van Rotterdam zijn als het plan niet wordt aangenomen, zal dan de sterfte niet toenemen, zal de opeenhooping niet grooter worden? Men moest het plan in zijn geheel aannemen, om hetzelve niet te bederven. In de bestaande verordening op het onbewoonbaar verklaren van voor de gezondheid nadeelige woningen vond hij een nieuw bewijs, dat men zich niet door eenige finantiële bezwaren mogt laten afschrikken. Men zal zich later den dank der burgerij verwerven. De vraag is nu, of men het plan in zijn geheel zal aannemen en gedeeltelijk uitvoeren, dan wel of men het gedeeltelijk zal uitvoeren zonder algemeen plan. Bij het eerste wordt de toekomst bewaard en bij het tweede wordt die bedorven. De politieke horizon was ook bijgebragt om van het plan af te schrikken, doch hij vermaande tot kloekhartigheid en om niet te wanhopen aan de toekomst van Rotterdam, wanneer de zegen des Hemels op den arbeid zou rusten.

De heer *van der Kun* had door al het gesprokene de finantiële bezwaren nog niet uit den weg zien ruimen, weshalve hij het plan niet kon aannemen. De verantwoordelijkheid van den bestaanden toestand wierp hij van het bestuur af.

De heer *de Bruyn* wilde volgaarne zijne stem aan de plannen der commissie geven, maar de uitvoering dan bij gedeelten doen geschieden, ofschoon zulks zeker ten slotte meer geld zal kosten. Maar daardoor wordt de uitvoering mogelijk zonder de burgerij te zwaar te belasten.

De heer *Obreen* zeide dat hij het woord niet weder zou gevraagd hebben, wanneer de heer van Reesema niet de citatie, die hij uit het rapport der finantiële commissie dezen voormiddag maakte, anders had toegepast. Die geachte spreker heeft wel gezegd dat de toekomst van Rotterdam bedorven zou worden, doch er niet bijgevoegd dat dit door *onbesuisd voorwaarts vliegen* zou geschieden, en dat onbesuisd voorwaarts vliegen zou naar zijne meening gelegen zijn in de rigting te volgen die de heer van Reesema ten deze aan den Raad wilde geven. Hij wist dat zijne meening daaromtrent geheel subjectief was, maar hij mogt die tegen die van kindermoord, waarvan hij de verantwoordelijkheid mede geheel van zich afwerpt, overstellen. De meening die hij uitte, is die van de geachte leden der finantiële commissie, wier zienswijze hij deelt. Hij hoorde nu zoo ongunstig over de polderstad spreken, maar hij moest vragen even als de heer Ledeboer, of men dan niet meer hecht aan het water-project en of van dat kostbare plan geene verbetering hoegenaamd te wachten is; wanneer dat zoo ware dan zoude hij aan den hemel en aan de menschen vergiffenis vragen dat hij daar immer zijne stem aan had geschonken, en waar moet het dan heen in die jaren eer dit stratenplan voltooid zoude zijn? Hij vreesde dat met die buitensporige uitgaven men gevaar loopt de burgerij te kraken door te hoog opgevoerde belastingen. Hij wist dat dit een hard woord is, dat niet gaarne gehoord wordt, maar hij moest het als zijne overtuiging uitspreken. Hij had een der geachte sprekers hooren gewagen van de *gesloten* leening van 2 millioen, maar dit is niet juist. Er is slechts *f* 500,000 gesloten; men weet nog niet hoeveel men voor de volgende seriën zal bekomen. Maar die 2 millioen hebben reeds grootendeels hunne bestemming voor de groote werken die nog voltooid moeten worden. Hij vreesde dat, door die som nog belangrijk te verhoogen, de kracht der gemeente te kort zoude schieten, zoo als de finantiële commissie dit uiteen zette. Hij wist wel, die commissie heeft er bij gevoegd dat men daarboven zoude kunnen gaan, wanneer de gemeente in later tijd zich verder ontwikkelde en vooruit ging; maar spreker wenschte dat men dat tijdstip dan ook afwachtte, alvorens daartoe te besluiten.

De heer *van Reesema* liet hierop volgen, dat hij den heer Obreen en geen der leden van den Raad van kindermoord beschuldigd had; hij wist zeer goed gezegd te hebben, dat hij het niet wenschte te noemen een kindermoord.

De heer *van Rijckevorsel* zeide dat bij de toeneming der bevolking het cijfer der belastingen ook hooger zou klimmen, zoodat hij niet inconsequent was geweest.

De heer *Betz* bragt nu een voorstel ter tafel, dat ten doel had de denkbeelden der commissie aan te nemen en die dan uit te voeren naar gelang de omstandigheden zulks zouden gedoogen. Dat voorstel luidde als volgt:

„De Raad,

„Met naauwgezetheid en belangstelling kennis genomen hebbende van het plan ingediend door Burgemeester en Wethouders, omtrent den aanleg van nieuwe straten in de polders Cool en Rubroek, en van het rapport der Commissie, belast met het onderzoek naar de middelen tot verbetering van den toestand der gemeente;

„Overwegende, dat het wenschelijk zoude zijn indien die plannen zoo als zij als een geheel daar liggen *onmiddellijk* ten uitvoer konden worden gebragt, behoudens welligt enkele wijzigingen, die bij de technische behandeling daarvan zouden kunnen in aanmerking komen;

„Overwegende dat de finantiële krachten der gemeente niet toe laten *op dit oogenblik* tot de onmiddellijke uitvoering van het gansche plan te besluiten;

„In aanmerking nemende echter, dat de denkbeelden, door Burgemeester en Wethouders en door de Commissie ontwikkeld, behooren te worden tot stand gebragt, zoodra slechts de noodige gelden daarvoor kunnen worden gevonden, en dat die tot standbrenging reeds dadelijk een begin van uitvoering kan en moet erlangen;

„Gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders van den 13den dezer, om met de Commissie in overleg te treden, ten einde te onderzoeken welk gedeelte van het plan in de eerste plaats behoort in aanmerking te komen;

„Besluit:

1°. Het plan tot

a, den aanleg van *zeven* hoofdstraten in de polders Cool en Rubroek, met de riolen en waterleiding daartoe behoorende;

b, de verbetering der binnenstad, gelegen tusschen de *Goudschewagenstraat*, *Hoogstraat* en *Oostvest*;

c, de verbetering van de binnenstad, gelegen tusschen den *Schiedamschendijk* en de *Baan*;

zal achtereenvolgens worden uitgevoerd, naar gelang de finantiële krachten der gemeente dit zullen toelaten.

2.° Aan Burgemeester en Wethouders wordt opgedragen met de Commissie in overleg te treden, ten einde te onderzoeken, welk gedeelte van het plan, ook met het oog op den *tegenwoordigen* finantiëlen toestand der gemeente, het eerst en dadelijk kan worden uitgevoerd, ten einde daaromtrent ten spoedigste een bepaald voorstel te doen.

3.° Bij de beraadslaging over elk deel, dat in uitvoering zal worden gebragt, zal tevens het technische gedeelte worden behandeld en de juiste rigting der straten aangewezen."

Dit voorstel gaf nu tot nieuwe gedachtenwisselingen aanleiding, terwijl daarbij het getal straten, de rigting der straten enz. op nieuw werden besproken. Op de vraag van den heer *van der Hoop*, om het gevoelen van den ingenieur en den directeur over een en ander te hooren, antwoordde de *Voorzitter* dat hij het voegzamer zou achten tot het hooren van deze liever afzonderlijke uren te bepalen en bij geheele of gedeeltelijke aanneming van het plan zich nog het maken van wijzigingen te reserveren. Verschillende leden, die eerst minder ingenomen waren met het voorstel van den heer Betz, verklaarden later daaraan hunne stem te zullen geven, daar men geheel vrij bleef ten aanzien der onderdeelen van het plan en alles afhankelijk werd gemaakt van den staat der finantien.

Het voorstel van den heer Betz werd ten slotte aangenomen met algemeene stemmen op ééne na, die van den heer mr. Hoffmann.

De zitting werd daarop gesloten.

STATEN-GENERAAL.

De Kamer van koophandel en fabrieken te Leyden heeft aan de Eerste Kamer hare bezwaren te kennen gegeven tegen het tarief van in- en uitvoer, voornamelijk tegen het artikel *garens* en bepaald tegen de rubriek *wollen* en *saijetten*. Requestrante herinnert al dadelijk aan het oorspronkelijke voorstel der Regering, daaronder plaatst zij het geamendeerde artikel, hetwelk zij door het door de Regering met eene kleine wijziging overgenomene laat volgen. Men heeft — zegt de Kamer — door deze verandering eene ongelijkheid willen herstellen en den regel van vrijdom voor invoer van grondstof zoo algemeen mogelijk maken. Men heeft echter juist het tegenovergestelde doel bereikt en door de aanneming van het aldus gewijzigd artikel ingegrepen in de oeconomie der wet, het stelsel van het tarief verbroken. Immers daardoor heeft men de wollen en saijetten garens buiten den gemeenen regel gesteld en aan een regt onderworpen, afwijkend van hetgeen in het systeem der wet het gewone invoerregt zijn moet. De Kamer van koophandel beschouwt dat alles intusschen als een misslag, eene dwaling; men was niet bekend met het feit, dat geverwde of getwijnde wollen en saijetten garens volkomen fabricaat zijn en de fabricatie daarvan een aanzienlijken tak van nijverheid hier te Lande uitmaakt, terwijl men dit fabrikaat ten onregte heeft beschouwd als grondstof voor de weverijen. Wil men aan den geest van het tarief getrouw blijven dan zou het artikel garen van wollen en saijet moeten luiden: „ongeverwd of ongezwaveld, enkeldraads of tweedraads getwijnd, *vrij;* geverwd of gezwaveld, enkeldraads of getwijnd, 3 pct."

Een geleidelijken overgang, ziedaar wat de Kamer van koophandel had gewenscht. Men heeft hier echter eene onbillijkheid jegens één tak van nijverheid gepleegd; die moet hersteld worden. Één stelsel en één beginsel moet in het tarief heerschen, zegt zij. Zij uit den wensch dat de Eerste Kamer het tegenwoordige moge verwerpen, doch dat nog in dit Zittingjaar op den beganen misslag worde teruggekomen.

Ook de Kamer van koophandel en fabrieken te Tilburg heeft zich tot de Eerste Kamer gewend. Zij acht zich geroepen voor de belangen van de Tilburgsche fabrieken te waken, die aan eene nijvere bevolking van 15,000 zielen schier het eenige bestaanmiddel verschaffen, hetwelk door het tarief wordt bedreigd. De Kamer grieft het diep dat hare vertoogen en die van zoovele anderen bij de Tweede Kamer geen ingang hebben mogen vinden, te meer daar men aan sommige industrien de bescherming heeft verleend, die men de *wollen manufacturen* weigerde. Men is geheel afgeweken van het stelsel van een fiskaal regt. De Kamer wijst op de linnens. Daardoor ontstaat eene in 't oog loopende stelselloosheid en ongegelijkmatige drukking op sommige artikelen. Intusschen verlangt de Kamer noch de bescherming, die men anderen verleent, noch zelfs het behoud van het bestaande, tot nog toe goed werkende; zij verlangt verlaging, maar trapsgewijs en naar het gewigt. Eene heffing naar de waarde van 5 per cent zal altijd illusoir zijn. Requestrante toont de noodzakelijkheid van de heffing naar het gewigt voor de wollen manufacturen op verschillende gronden aan, waarbij zij tevens wederlegt de argumenten aangevoerd vóór de heffing naar de waarde en tegen die naar het gewigt. Zij komt tot de conclusie dat de aanneming van het tarief, zoo als het daar ligt, doodelijk voor de industrie der wollen manufacturen zou zijn, vooral op een oogenblik der opzegging van het tractaat met België en de daaruit voortvloeijende verhooging der regten aldaar op de hier gefabriceerde manufacturen van 65—50 op 192 fr. Zij verzoekt daarom de Kamer dringend het wetsontwerp niet aan te nemen.

Nog is aan de leden der Eerste Kamer rondgedeeld een adres van de heeren Bastert en Co., steenbakkers te Breukelen St. Pieters (prov. Utrecht). Ook die heeren opperen bezwaren tegen het tarief. Belangrijke takken van nijverheid — zeggen zij — worden daardoor met ondergang bedreigd. Zij vereenigen zich volkomen met de beschouwingen door den heer P. Regout, te Maastricht, lid der Kamer, uiteengezet in zijne *voorrede* tot de *verzameling*, getiteld: „De bezwaren van de Nederl. industrie" enz. De intrekking voorts van het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen na de aanneming van het tarief door de Tweede Kamer, heeft adress. ten hoogste bevreemd, aangezien zij meenden dat een en ander in het naauwst verband met elkander stond en zij zelfs gelooven dat sommige leden der Tweede Kamer, bij het verleenen van hunne stem aan dit wetsontwerp, daarop het oog hadden. Nu worden de Nederlandsche fabrieken aan eene onbeperkte concurrentie blootgesteld, zonder zelfs voor belemmeringen of kosten te zijn gevrijwaard. Ook in de vrijstelling van den invoer van gebakken steen zien requestranten groot nadeel voor de inlandsche steenbakkerijen, en diensvolgens voor de talrijke arbeiders, die daar hun brood vinden. Niet minder verheffen zij hunne stem tegen het verminderde regt op den uitvoer van Luiksche kluitkalk. Het gebruik daarvan neemt jaarlijks toe, terwijl dat van schelpkalk vermindert. De kosten der grondstoffen voor de schelpkalk lossen zich op in arbeidsloonen. De kluitkalk daarentegen vordert het arbeidsloon voor eene zeer eenvoudige lessching met water; het buitenland trekt zoowel de nachtloonen als het bedrag van de kalk.

Adressanten hopen dat de Eerste Kamer aan de vertoogen van zoovelen in den lande zal gehoor verleenen en de nijverheid van Nederland zal weten te beschermen, door hare goedkeuring aan het ontwerp-tarief te onthouden, aangezien zij toch van het regt van amendement is verstoken.

Eindelijk dringen de heeren gebr. Bosch, fabrikanten van aardewerk te Maastricht, ook bij deze Kamer hunne belangen op nieuw aan. Zij verlangen gelijkheid voor alle industrien in den Lande; ook voor de hunne, die aan duizenden brood geeft en die bij de aanneming van het ontwerp-tarief de concurrentie met het buitenland niet zou kunnen volhouden. De heffing naar de waarde bij het artikel aardewerk — zeggen adressanten — zal nooit kunnen werken, daar de ambtenaren de waarde van de zoo talrijke posten niet zullen kunnen schatten en niet zullen durven benaderen, zelfs bij de aangifte van de helft der waarde, zoodat voor sommige soorten in 1864 $2\frac{1}{2}$ pct. zal worden betaald. Requestranten hopen dat de Eerste Kamer het wetsontwerp in rijp beraad zal nemen en, gehoor gevende aan de vertoogen van handel en industrie, de wet niet zal aannemen.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.